

T.C.

ULUDAG ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE SANAT EĞİTİMİNDE

ÖĞRETMEN YETİŞTİRMEYE GENEL BAKIŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sena UĞURLU

BURSA

Mayıs,2013

T.C.

ULUDAG ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DE SANAT EĞİTİMİNDE

ÖĞRETMEN YETİŞTİRMEYE GENEL BAKIŞ

Sena UĞURLU

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans Unvanı

Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Danışman

Doç. Dr. Gonca ERİM

BURSA

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Sena UĞURLU
20/05/2013

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakış” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Ad Soyad İmza

Sena UĞURLU

Danışman

Ad Soyad İmza

Doç. Dr. Gonca ERİM

Güzel Sanatlar Eğitimi ABD Başkanı

Ad Soyad İmza

Prof. İsmail BOZKAYA

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Anabilim Dalı'nda 80084100 numaralı Sena UĞURLU'nun hazırladığı "Türkiye'de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakış" konulu yüksek lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 20/05/2013 günü 13:30-15:30'da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu
Başkanı)
İŞLER
Doç Dr. Gonca ERİM
Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi

Üye
Prof. Dr. Ahmet Şinasi
Uludağ

Üye
Yard. Doç. Dr. Rüçhan ÖZKILIÇ
Uludağ Üniversitesi

ÖN SÖZ

Sanat eğitimini etkinleştirmenin yolu iyi yetiştirilmiş sanat eğitimcileri ile gerçekleştirilebilir. Öğretmen olarak yetişecek öğrencilere kazandırılmak istenen bilgi, beceri ve davranışlar programlara konulacak meslek ve alan bilgisi ders ve faaliyetleri ile sağlanabilir. Resim-iş öğretmenliği lisans programları hazırlanırken beklentileri karşılayabilmesi, ülke ihtiyaçlarına yönelik hedeflerin tutarlılığı önem kazanmaktadır. Toplumun mimarları olan öğretmenlerin ülkenin ve çağın ihtiyaçlarına cevap verecek seviyede yetişmiş olmaları gerekir. Çünkü bir ülkenin kalkınması ile toplumun refah seviyesi, öğretmenlerin iyi yetiştirilmesine ve görevlerini en iyi şekilde yerine getirebilecek meslekî ve kişisel niteliklere sahip olmasına bağlıdır.

Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme programı hakkındaki görüşleri gerçekçi temeller üzerine oturtulmuş bir program olması açısından önem taşımaktadır. Program derslerine ilişkin genel görüşlerinin belirlenmesi ile programın olumlu – olumsuz yönlerinin tespit edileceği, varsa yaşanan aksaklıkların giderilebileceği düşünülmektedir.

Araştırma süresince desteğini ve emeğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Gonca ERİM'e, ders aşamasında ve sonrasında her konuda yardımcı olan Sayın Prof. Dr. Ahmet Şinasi İŞLER'e, çalışmalarım sırasında bana yol gösteren Sayın Yard. Doç. Dr. Rüçhan ÖZKILIÇ'a, teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca araştırmanın her aşamasında bana destek olan aileme ve eşime sonsuz sevgilerimle teşekkür ediyorum.

Sena UĞURLU

ÖZET

Yazar	: Sena UĞURLU
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	: Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XVII+ 62
Mezuniyet Tarihi	: 2013
Tez	: Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel
Bakış	
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Gonca ERİM

TÜRKİYE’DE SANAT EĞİTİMİNDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRMEYE GENEL BAKIŞ

Bu araştırma, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türkiye’de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmeye genel bakışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda program; ders öğretiminde izlenen strateji, ders saatleri(süreleri), yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleğine yararı açısından incelenmiş ve programın verimliliğinin tespit edilmesi için anket aracılığı ile tarama modeli kullanılmış oluşturulan araçla son sınıf öğrencilerinin görüşleri saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırma 2010-2011 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. Türkiye’nin yedi bölgesinden seçkisiz seçilen yedi üniversitesinde anket çalışmaları yapılmıştır 6 soruluk anket, bu kurumlarda eğitim gören yüz elli son sınıf öğrencinin görüşü alınarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bilgiler, frekans ve % kullanılarak analiz edilmiş, hazırlanan tablolarda bu sonuçlar gösterilerek yorumlarla desteklenmiştir.

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin çoğunluğunun lisans öğrenimi boyunca aldıkları öğretmen yetiştirme programını olumlu karşıladıkları, fakat alan ders saati sürelerinin daha fazla olmasını istedikleri görülmüştür. Ortaya çıkan sonuçlara göre, araştırmanın ilgili bölümünde programın geliştirilmesi açısından katkı sağlanacak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sanat Eğitimi, Resim-İş Öğretmeni

ABSTRACT

Author	:Sena UĞURLU
University	:Uludağ University
Department	:The Department of Fine Arts Education
Programme	:Visual Arts Programme
Type of thesis	:Master Thesis
Number of pages	:X+62
Graduation Date	:2013
Thesis	:The Overview of Teaching in Fine Arts Education in Turkey
Supervisor	:Assoc.Prof. Dr. Gonca ERİM

THE OVERVIEW OF TEACHING IN FINE ARTS EDUCATION IN TURKEY

This study tries to determine the opinions of senior class students of The Overview of Teaching in Fine Arts Education in Turkey. In order to determine these characteristics, the programme was studied in terms of strategy that is adopted in teaching, course hours (durations) and conducted implementations and the opinions of senior class students were determined with a tool which was designed to capture the efficiency of the program.

The study was conducted during the education year of 2010-2011. Survey studies were conducted in seven universities randomly chosen from the seven different regions of Turkey. Containing 6 questions, the survey was carried out by obtaining the opinions of one hundred and fifty students which are learning in these institutions. Obtained data was analyzed by using frequency and %, the results were shown in tables and supported with necessary comments.

It was seen that most of senior class students The Overview of Teaching in Fine Arts Education in Turkey reacted positively to the teacher training program that they took during their education, however they also requested specialized field class durations to be more. According to these results, recommendations were made to contribute to the improvement of program in the related chapter of study.

Key words: Faculty of Education, Department of Painting-Vocational Training, Art Education, Fine Arts Vocational Teacher

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar.....	ix
KISALTMALAR.....	x
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Sanat Eğitimi.....	2
1.2. Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihçesi.....	4
1.2.1 Cumhuriyet Öncesi Sanat Eğitiminde Gelişmeler	4
1.2.2 Cumhuriyet Sonrası Sanat Eğitiminde Gelişmeler.....	8
1.3 Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştiren Kurumların Tarihçesi.....	14
1.3.1 Köy Enstitüleri ve Sanat Eğitimi.....	15
1.3.2 Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-iş Bölümü.....	16
1.4 Problem Durumu.....	18
1.4.1 Problem.....	18
1.4.2 Alt Problemler.....	18
1.4.3 Araştırmanın amacı.....	19
1.4.4 Araştırmanın önemi.....	19
1.4.5 Varsayımlar.....	20
1.4.6 Sınırlılıklar.....	20

BÖLÜM II: YÖNTEM.....	21
2.1. Araştırmanın modeli.....	21
2.2. Çalışma grubu.....	21
2.3. Veri toplama aracı.....	23
2.4. Verilerin toplanması.....	23
2.5. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması.....	23
BÖLÜM III: BULGULAR ve YORUMLAR.....	25
3.1. Anket formundan elde edilen bulgular.....	25
3.1.1. Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Bulgular...	26
3.1.2. Programa ilişkin önermeler ile ilgili bulgular.....	26
BÖLÜM IV: SONUÇ ve ÖNERİLER.....	42
4.1. Sonuç.....	42
4.2. Öneriler.....	43
KAYNAKÇA.....	46
EKLER.....	48
EK.1. İzin belgesi.....	49
EK.2. Anketlerin uygulandığı okulların listesi.....	56
EK.3. Anket formu.....	57
ÖZGEÇMİŞ.....	62

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa No
<i>Tablo 1 Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları üniversitelere göre dağılımı...</i>	21
<i>Tablo 2 Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim şekline göre dağılımı.....</i>	22
<i>Tablo 3 Çalışmaya katılan öğrencilerin daha önce okudukları üniversite olup olmamasına göre dağılımı.....</i>	22
<i>Tablo 4 Çalışmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip edip etmeme durumuna göre dağılımı.....</i>	22
<i>Tablo 5 Öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine göre dağılım.....</i>	26
<i>Tablo 6 Eğitime Giriş, Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	27
<i>Tablo 7 Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Okul Deneyimi, Sınıf Yönetimi Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	29
<i>Tablo 8 Ölçme ve Değerlendirme, Öğretmenlik Uygulaması, Rehberlik Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	31
<i>Tablo 9 Temel Tasarım, Desen, Perspektif Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu..</i>	33
<i>Tablo 10 Sanat Tarihine Giriş, Batı Sanatı Tarihi, Çocuğun Sanatsal Gelişimi Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	35
<i>Tablo 11 Türk Sanatı Tarihi, Sanat Eleştirisi, Müze Eğitimi ve Uygulamaları Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	36
<i>Tablo 12 Özel Öğretim Yöntemleri, Ana Sanat Atölye, Seçmeli Sanat Atölye Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu.....</i>	38
<i>Tablo 13 Sanat Felsefesi, Çağdaş Sanat Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu...</i>	40

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e. : Adı Geçen Eser

a.y. : Aynı yer

Bkz. : Bakınız

c. : Cilt

f : Frekans

M.E.B. : Milli Eğitim Bakanlığı

n : Birey Sayısı

s. : Sayfa

ss. : Sayfadan sayfaya

sy. : Sayı

vb. : Ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim insanlığın varoluşundan beri her toplumda süregelen, bireylerin gelişimini sağlayan bir süreçtir. İçinde yaşadığı toplumda bireyin davranışlarının değişmesine yardım ederek birliktelik bilinci kazanmasını sağlar.

“Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitim ile bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu süreçte bireyin kendi yaşantıları esastır.”¹

Erden’e göre “Eğitim, belli amaçlara göre insanların davranışlarının planlı olarak değiştirilmesinin ve geliştirilmesinin yasa ve ilkelerini bulmaya ve bu amaçla teknikleri geliştirmeye çalışan bir bilim dalıdır.”²

Modern pedagoji ve eğitim biliminin tanımıyla eğitim, kişiyi aklı, duygu ve davranışlarıyla bir bütün olarak ele alan bir oluşturma ve yönlendirme sürecidir. Nasıl ki her sistematik programın olmazsa olmazları varsa elbette ki eğitim sisteminin de disiplin, eğitim öğretim programları, eşgüdümlülük gibi olmazsa olmazları vardır.

“Çağdaş bilimsel anlayışa göre eğitim; bireyin bedensel, duygusal, düşünsel ve sosyal yeteneklerinin kendisi ve toplumu için en uygun düzeyde geliştirilmesi sürecidir.”³

Günümüzde eğitimin sağlıklı olabilmesi için, insan duyarlılığının eğitimi, beden ve mantıksal zekanın eğitimi kadar önemlidir. İnsan duyarlılığının eğitimi için özgür, kendisini ifade edebilen, kendini tanıyan, sorumluluk sahibi olan, özgüveni

¹ Demirel, Özcan, *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*, 7.Baskı, Pegema yayıncılık, Ankara, 2004, s. 6.

² Münire Erden, *Gelişim ve Öğrenme*, 13. Baskı, Arkadaş Yayınları, Ankara, 2006, s.14

³ Yeşilyaprak, Binnur, *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*, 14. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara, 2006, s.2

yüksek, özsaygılı bireyler yetiştirmek gereklidir. Bu eğitim özelliklerine sahip olan bireyler eğitimi çağdaş uygarlık düzeyine götürecektir.

Eğitim sistemindeki sorunlar, ailelerin ilgisizliği gibi tutumlar nedeniyle görsel sanatlar eğitiminin yararları yıllarca göz ardı edilmiştir. Ülkelerin gelişmesinde eğitim seviyesi yüksek insanlara gereksinim vardır. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi büyük ölçüde eğitim sisteminin temel öğelerinden birisi olan öğretmenin nitelikli olarak yetişmesiyle ilişkilidir.

Günümüzdeki hızlı değişiklikler öğretmenlerin görevlerinde de önemli değişiklik ve gelişimlere yol açmıştır. Bu değişikliklerin yansımalarının eğitim programlarında yer alması ve eğitim programlarının da bu yönde geliştirilmesi gerekir.

Eğitimin birey ve toplum hayatındaki önemi her geçen gün artmaktadır. Eğitimin doğru planlanması, hedeflerinin çok iyi saptanması gerekmektedir. Resim-İş Öğretmenliği programının verimliliğinin ne düzeyde olduğu, programların oluşumunda önceliklerin neler olması gerektiği araştırma konusunu oluşturmaktadır.

Bireyin gelişim sürecinde etkili olacak olan öğretmen adaylarının programı ne kadar benimsedikleri, nasıl bir programa ihtiyaç duydukları fikrinden yola çıkarak yapılan araştırma ile lisans programlarının Resim-İş Öğretmenliği son sınıf öğrencileri tarafından nasıl karşılandığının tespiti, olumlu-olumsuz yönlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.1.Sanat Eğitimi

Sanat diğer kültür alanlarına oranla birey ve toplumla, yani insan ile en sıkı ilişkisi olan, onunla iç içe bir canlı kültür dalıdır. Tarih boyunca var olmuş, her toplumda kendini göstermiştir. Sanat duyu ve düşünce arasındaki bağlantıyı vurgularken, gelişim ve öğrenme sürecinin de yardımcısıdır.⁴

Tarihin her döneminde farklı sanat biçimleri ortaya çıkmış, toplumların toplumsal değerleri, yaşam biçimleri değişmiştir. Sanatın ne olduğu sürekli değişiklik göstermiş ve zamana göre biçimlenmiştir. San'a göre sanat, "Kişinin duyu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bir bağlantıyı vurgulamaktadır. Bu bağlantının sağlanması

⁴ Bilgiç, Emin, *Sanat*, Kültür Bakanlığı Yayınları, 6. Sayı, İstanbul, 1977 s.6

eğitimin temel amaçlarından biri olduğuna göre, sanat eğitiminin genel eğitim sistemi içerisinde yer alması, eğitim sürecini daha etkili kılabilen bir güce sahip olmasını sağlamaktadır.”⁵

Görsel Sanatlar eğitimi kavramı 19. yüzyılın başlarında Avrupa’da ortaya çıkmıştır. 19. yüzyılın yarısından sonra ise, önce endüstrileşme sürecinde basta giden ülkelerde olmak üzere geniş kitlelerde etkisini göstermiş ve eğitim sistemi içinde yer almaya başlamıştır.

Dünyada toplumların genel amaçları çağdaş ve uygar bir seviyeye ulaşmaya yöneliktir. Bu nedenle sanat ve teknoloji sürecinden geçme koşulu kaçınılmaz bir gerçektir. Böylelikle günümüzde duyarlı, dengeli ve sağlıklı bir toplumun en önemli koşullarından birisi “sanat eğitimidir”.⁶

Görsel sanatlar eğitimi güzel sanatların tüm alanlarını içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal etkinlikler olarak tanımlanmaktadır. Okul öncesinden başlayıp bireylerin yaşamı boyunca sürer. Bireylerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Öğretmenin görevi, bu sürenin her aşamasında en doğru biçimde sanatı öğretmektir. Sanat eğitimcisi kendisini sorgulayarak var olan yeterliklerini geliştirme çabasında olmalıdır.

“Dar anlamıyla sanat eğitimi görsel sanatların eğitimi ve öğretimi ile ilgilendir. Bu öğretimin kapsamı içinde, uygulamaya yönelik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır. Dahası, sanat eğitimi, araç, gereç ve işlik donanımı ile öğretim programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi yöntemsel konuları da içerir.”⁷

Genel anlamda ve kapsam olarak sanat eğitiminde disiplinler ve çalışma alanları, güzel sanatların bütün dallarına yöneliktir. Resim, desen, çizim, baskı, grafik, seramik, heykel, tekstil, özgün baskı çömlekçilik, örgü, dokuma, süsleme ve el sanatları, afiş fotoğraflılık, film vb görsel iletişim alanlarıdır.⁸

⁵ San, İnci, *Sanatsal Yaratma,Çocukta Yaratıcılık*, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1979, s. 5

⁶ Artut, Kazım, *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, 6.Baskı, Anı Yayıncılık Ankara, 2009, s. 120.

⁷ Kırıçoğlu,Tekin,Olcay, *Sanatta Eğitim Görmek Öğrenmek Yaratmak*, 3.Baskı, Pegema Yayıncılık, Ankara, 2005, s. 3.

⁸ Ataman, Ayşegül, vd*Eğitim Bilimine Giriş*, ed. Leyla Küçükahmet, Gazi Kitabevi Yayınları, 1.Baskı, 1997 s. 169.

Artut'a göre "Sanat eğitimi; kişinin ruhsal ve bedensel eğitiminin bütünlüğü içerisinde yer alan estetik kaygının geliştirilmesi, yaratıcı gücünün bir seviyeye getirilmesi ve sanatsal olana hoşgörü ile yaklaşma çabalarını içermektedir."⁹

Sanatın işlevi, tarihi boyunca dönemlere göre değişmektedir. Toplumsal dönüşümler, sanat yapıtının işlevini belirleyen ana öğedir.¹⁰

Herbert Read sanat eğitiminin gerekliliğini "Sanat hayata uygulanan öyle bir mekanizmadır ki, onsuz toplumlar değerlerini kaybederler." cümlesi ile belirterek, sanatı hayatın parçası olarak tanımlar.¹¹

Çağdaş sanat eğitimi herkes için gereklidir, ustalık ve beceriyi amaçlamaz. Bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkararak estetik kaygı ve düşünce potasında gelişmelerini esas alır. Onların sanata ilişkin ön yargılarını kıran, sanattan anlayan, sanat destekleyicisi, seçkin sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi hedefler.¹²

Günümüz eğitim sisteminden beklenen, öğrencilere bilgi ve beceri kazandırılmasının dışında öğrencilerin farklı fikirler ortaya koyabilme yeteneğinin geliştirilmesidir.

Sanat eğitimi estetiğin, sanat tarihinin, sanatın eğitim öğretimle ilgili sorunlarıyla ilgilendir. Toplumsal yaşamda sanat eğitimi, bireylerin kendine güvenli, sorumluluk sahibi, üretken kişiliklerin oluşumuna katkı sağlar. Sanat eğitimi düşünsel temelinden uygulamasına kadar geçirdiği değişimlerle günümüze ulaşmıştır. Daha bilimsel, çağdaş bir görünüm kazanmıştır.

1.2. Türkiye'de Sanat Eğitimi Tarihçesi

1.2.1 Cumhuriyet Öncesi Sanat Eğitiminde Gelişmeler

İslamiyet öncesi Türk sanatı genellikle dini mabetler ve saraylarda uygulanmış olup, Tarihi kaynaklara göre Türklerin Orta Asya'da ilk kez gördükleri Yüzyıllardan,

⁹ Artut, Kazım, *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, 6.Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 98.

¹⁰ Yücel, Derya, *Yeni Medya Sanatı ve Yeni Müze*, TC Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2012, s.5

¹¹ Read, Herbert, *Sanatın Anlamı*, T.İş Bankası Yayınları, İstanbul, 1974, s.20

¹² Artut, a.g.ee. s. 120

Cumhuriyet dönemine kadar güzel sanatlara ve bunun eğitimine önem verdikleri görülür.¹³

Türk sanatının, 1700'den itibaren Batı'ya yönelmesiyle birlikte, saraya yabancı sanatçıların yerleştiğini, usta-çırak ilişkileriyle süren bir sanat eğitimi üslubunun olduğunu ve babadan oğula, ustadan çırağa şeklinde devam ettirildiği bilinmektedir.

Ülkemizdeki genel eğitim kapsamı içerisinde sanat eğitimi tarihi incelendiğinde, başlangıçta sistemli bir şekilde gelişim gösteremeyen Nigarhane ve Nakkaşhanelerde usta-çırak ilişkisine dayalı bir eğitim sistemi görülmektedir. Bugünkü sanat eğitimi sisteminden oldukça farklı olan bu anlayış kapsamında sanatçılar, zanaatkarlar, İslamiyet öncesi ve sonrasında estetik duyarlılıklarını birçok esere yansıtmışlardır.¹⁴

Türk resim sanatı tarihine bakıldığında, temelini minyatür sanatına dayandığı görülmüştür. Minyatürler özellikle de el yazmalarının sayfalarında kullanılmıştır. Bunlar perspektifin olmadığı, iki boyutlu eserlerdir. Osmanlı Devleti'nde 18. yüzyılda başlayan batılılaşma çabaları diğer pek çok alanda ve sanat dalında da olduğu gibi, resim sanatını da etkilemiştir.

Türkiye'de resim sanatının başlangıcı 19'uncu yüzyıl Osmanlı Batılılaşmasına dayanmaktadır. 18'inci yüzyılda ise Çelebi Mehmet'in elçi olarak gittiği Fransa'dan döndükten sonra özellikle saray mimarisi kapsamında perspektifi işaret eden resim sanatı örneklerine rastlamak mümkündür. Osmanlı resminin kökeni eğitim alanındaki reformlara dayanmaktadır.

Resim-iş dersi 19. Yüzyılın ortalarında okullara ders olarak girer. Sanayileşme belirtisi olmayan Osmanlı Devleti'nde resim dersinin programlara dönemin yenileşme hareketine bağlı olarak girdiği söylenebilir.

Osmanlı Devleti'nin orduyu modernleştirme çabaları sonucu, Batı yöntemlerine uygun eğitim yapan askeri okulların kurulmasını gerektirmiştir. Bu okulların ilki Mühendishane-i Berri Hümayun'dur. Ardından Harbiye(Kara Harp Okulu) ve Bahriye(Deniz Harp Okulu) gibi reformlar izlemiştir.¹⁵

İlk kez gerçek anlamda sanat eğitimi Mühendishane-i Berr-i Hümayun'un programına resim derslerini koymasıyla başlamış ve bu okulda batı usulunde resim yapan önemli sanatçılar yetiştirmiştir. Resim eğitimi programlarında perspektif kuralları

¹³ Özsoy, a.g.ee. s.73.

¹⁴ Ayaydın,Vural, vd *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi2.Baskı,PegemAkademi Yayıncılık,Ankara s.3s.25*

¹⁵ Tansuğ, Sezer, *Çağdaş Türk Sanatı*,Remzi Kitapevi Basım ve Yayıncılık,İstanbul, s.52

ile nesneyi iki boyutlu göstermeye yarayan ışık gölge uygulaması gibi kurallar yer almıştır.

Mühendishane'den sonra resim alanında eğitimin güçlü olduğu Harbiye 1850'li yıllarda "menşe-i muallimin" adı altında özel bir statü daha benimsemiş, bu statüye tabi tutulan bazı öğrenciler, askeri ve bazı sivil okulların gereksinmelerini karşılayan öğretmenler olarak yetiştirilmişlerdir.¹⁶

Onsekizinci yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü durdurmak amacıyla eğitim alanında gerçekleştirilen yenilikler sonucu, resim derslerinin, önce askeri, daha sonra da sivil okulların programlarına dahil edildiği görülmektedir. İstanbul'da Galatasaray Mektebi Sultanisi, Darüşşafaka Lisesi gibi okullarda resim derslerine ağırlık verilmiştir. Bu derslerde kopya yöntemi uygulanarak doğrudan beceri öğretimine dayalı çalışmalar yapılmıştır.

Ondokuzuncu yüzyıldan günümüze kendine köklü bir gelenek oluşturmuş olan resim sanatının gelişimi, ülkenin siyasi ve toplumsal şartlarına bağlı kalmıştır. İlk Batılılaşma hareketlerinin askeri alanda kendini gösterdiği Osmanlı'da resim sanatı da başlangıçta asker ressamı tarafından şekillendirilmiştir.¹⁷

Batılılaşma hareketlerinin halktan kopuk olması resim sanatının ancak saray çevresine ve ülkede yaşayan yabancılara ulaşmasına yol açmıştır.

Batı'da resim eğitimine gönderilen ilk gençler, subay ya da askeri okul öğrencileridir. Viyana, Berlin, Paris ve Londra'ya iki yıl içinde on iki öğrenci gönderilmiştir.

19. yüzyılda özellikle ilerici karakterli ordu mensupları ve Mühendishane-i Berr-i Hümayun çevresinde yetişenler, Avrupa deneylerini değerlendirerek resim sanatındaki değişmelere önemli katkıda bulunmuşlardır.¹⁸

1834 yılında açılan askeri okulun "Mekteb-i Fünun-ı Harbiye" müfredatında da mesleki resim derslerine yer verilmiştir. Osmanlı İmparatorluğunun askeri okullarından mezun olan öğrencilerin bazıları resim yetenekleri açısından dikkati çekmişlerdir.

¹⁶ Tansuğ, a.g.ee. s.52

¹⁷ *19'uncu yüzyıldan 1960'a kadar Türk Resim Sanatı Tempo Dergisi*, Boyut Yayıncılık, İstanbul, 2012 s. 3

¹⁸ Tansuğ, a.g.ee. s.158

Seçilen bu öğrenciler devlet tarafından daha detaylı sanat eğitimi almaları amacıyla Fransa ve Almanya başta olmak üzere Avrupa'ya gönderilmişlerdir. Batılı anlamda Türk Resim Sanatının öncüleri olan bu asker ressam, eğitimlerini tamamlayıp ülkemize döndüklerinde, ülkemiz sanat eğitiminde önemli roller üstlenmişlerdir.¹⁹

Osmanlı İmparatorluğu'nda eğitim çalışmaları zaman içinde şekillenmiş, medreseler öğrenci eğitiminde önemli rol oynamıştır. Bu kurumlar zaman içerisinde öğretmen yetiştiren kurumlar olarak da görülmüştür.

Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra batılılaşma hareketleri, kurumlardaki değişimler resim sanatının yaygınlaşmasını sağlamıştır.

“ Tanzimat Dönemine gelindiğinde sanat eğitimi açısından yaşanan en önemli gelişme Batı Avrupa'dakilere benzer Öğretmen Okullarının açılışıdır. Daha önceki dönemlerde medreseler, hem kendileri, hem de diğer okullar için tek öğretmen kaynağı durumundayken, ilk defa 1848'de kurulan Darülmüallimin-i Rüşdi ile bu görev, açılan bu yeni öğretmen okuluna devrediliyordu. Birinci Meşrutiyet (1876) ve İkinci Meşrutiyet (1908) dönemlerinde, sivil “İptidai” ve “Rüşdi” (sivil ilk ve ortaokul) mektepleri programında “Hüsn-i Hat” (Güzel Yazı) bir görsel sanatlar dersi olarak yer almıştır. Ayrıca ilk defa Kız Rüşdiyeleri'nde eğitimin üç yılı süresince haftada ikişer saat olmak üzere “Elhüneri” dersleri verilmiştir.”²⁰

Cumhuriyet dönemine kadar sanat eğitimi bakımından en önemli gelişme, Osman Hamdi Bey'in 1883'te kurucu müdür olduğu olduğu Sanayi-i Nefise'dir.²¹ Bugünkü akademik seviyede kurulmuş olan Sanayi-i Nefise Mektebi'nin Cumhuriyet öncesi ilk sanat eğitimi hareketleri içinde önemli bir yeri bulunmaktadır. Gelişimini sağlam temellere dayandıran bu kurumun açılması ile ülkemizde resim sanatı ve eğitimi, yüzyılı aşkın bir süredir Güzel Sanatlar Eğitimi kurumları olarak Türk Toplumuna sanat eğitimcilerini yetiştirmektedir.

1923'te Cumhuriyetle birlikte Tezyinat (Süsleme) bölümü kurulan ve 1928 yılında Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüşen bu kurumda var olan bölümlerin yanı sıra 1929-32 yılları arasında seramik, iç mimari, grafik ve afiş, tezyinat bölümü içerisinde uzmanlık dalları olarak kurulmuştur. Türkiye'nin Batılı anlamda sanat eğitimi veren ilk yüksekokulu olan bu kurumun adı 1969 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, 1982'de de Mimar Sinan Üniversitesi olarak değişmiştir. İstanbul'da başka bir sanat okulu 1957 yılında, Bauhaus ekolünü izleyerek “Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu” adıyla kurulmuştur. Okul, dönemin en ileri Avrupa Okullarını örnek almış ve

¹⁹ Ayaydn, a.g.ee. s.26

²⁰ Özsoy,a.g.ee. s. 74.

²¹ Erden, Münire, *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Alkım Yayıncılık, İstanbul,1998 s.34

Türkiye ve Almanya'dan seçilen sanatçı öğretmenlerle çalışılmıştır Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu,20 Temmuz 1982 tarihinde, Güzel Sanatlar Fakültesi adı ile Marmara Üniversitesi'ne bağlanmıştır.²²

Osmanlı Devleti'nin batılılaşma hareketleri kapsamında ilk devlet müzesi olan Müze-i Hümayun 8 Temmuz 1969'da merkezi teşkilatlanmada yerini alır. Böylece Türk müzeciliğinin temelleri atılmıştır.²³

Osman Hamdi Bey Müze-i Hümayun'un Müdürlüğüne atanır ve bu andan itibaren modern anlamda Türk müzeciliği de başlamış olur. Bugünkü İstanbul Arkeoloji Müzesinin ilk kısmını 1899'da ikinci kısmını 1903'te ve üçüncü kısmını 1907 yılında bitirerek ziyarete açmıştır.²⁴

Sanat müzesi kurulması yönündeki çalışmalar ise 20. Yüzyıl sonlarında başlatılmıştır. Güzel Sanatlar Akademisi'nin açılmasıyla, öğrencilerin çalışmalarını desteklemek amacıyla bir resim salonu oluşturulması düşünülmüştür. Osman Hamdi Bey'in babası Halil Edhem Bey Elvah-ı Nakşiye olarak anılan resim koleksiyonunu bu salonda sergilemiştir.

1.2.2 Cumhuriyet Sonrası Sanat Eğitiminde Gelişmeler

Cumhuriyet ile birlikte yaşanan ilk yıllar sanat eğitiminde her yönden gelişim yıllarıdır. Kültür yaşamına köklü değişimler getiren reformlar art arda sıralanır.

Cumhuriyet'in kuruluş yıllarından itibaren sanat, yalnızca estetik bir sorun olmamış, çağdaşlaşmayı sağlayacak devrimlerin gerçekleştirilip, halka benimsetilmesi işlevini de üstlenmiştir.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze, çağdaş bir toplumun oluşturulması doğrultusunda, eğitime ve öğretmenliğe büyük önem verilmiştir. Özellikle cumhuriyetin başlangıç yıllarında Atatürk'ün eğitime, dolayısıyla da öğretmene verdiği değer eğitim

²² Özsoy,a.g.ee. s. 77

²³ Cezar, Mustafa, *Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi*, 2. Baskı, Erol Kerim Aksoy Kültür, Eğitim, Spor ve Sağlık Vakfı Yayını, İstanbul,1995, s.231

²⁴ Akbulut,Durmuş, *Çocuklara Ressamlar Osman Hamdi*Yazar,Etik Yayınları 1. Basım, İstanbul,2011,s. 63

tarihimizde önemli ölçüde yer etmiş ve Türk eğitim sürecinin önemli bir oluşturucu ögesi, yönlendirici etkeni olmuştur.²⁵

Cumhuriyet dönemi kültür tarihimizin canlı ve parlak bir dönemidir. Yeni ulus olma, yeni bir toplum olma yolunda çağdaşlaşmaya doğru bir süreç yaşanır. Dil devrimi başta olmak üzere yenilikler birbirini izler. Atatürk, ümmet olmaktan ulus olmaya geçişin gerekliliğini ve önemini her fırsatta vurgular (1929). Ulusal benliği bulmada sanata ve sanatçıya güvenir. Yeni ve milli bir devlet kurarken kültür ve sanat konularıyla yakından ilgilenmiş, devletin görevleri arasına bu konularla uğraşmayı eklemiş, sanata ilgiyi devlet politikası haline getirmiştir.²⁶

Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte Atatürk'ün sanat ve eğitime önem vermesi, bu konulara karşı ilgili olmayı devlet politikası haline getirmiş, sanat ve milli eğitimi temel kültür sorunlarının merkezine koymuş ve özellikle resim sanatçılarının güçlerini birleştirerek birlikler oluşturmalarına destek vermiştir. Bu amaçla 1921'de *Türk Ressamlar Cemiyeti* kurulmuş, 1924'den itibaren Avrupa sanatını kaynağında inceleyebilmek amacıyla yurt dışına birçok sanatçı burslu olarak gönderilmiş, döndüklerinde ise *Türk Sanayi-i Nefise Birliği* daha sonra da adı değiştirilerek *Güzel Sanatlar Birliği* ve 1928 yılında *Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği*'ni kurmuşlardır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'de uzman olmayışının sıkıntısı vardır. Yurt dışından getirilen uzmanlar ve yurt dışına gönderilen öğrenciler ile Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanan bu sorun çözümlenmeye çalışılır.

Sanayi-i Nefise Mektebi'nde başlatılan, her yıl yurt dışına öğrenci gönderme uygulaması, zaman zaman sekteye uğrasa da Cumhuriyet yıllarında bir süre devam etmiştir. Yurda dönen öğrencilerin büyük bir kısmı bugün ismi Güzel Sanatlar Akademisi olan okulda hocalık yapmış, sergiler açmışlardır.²⁷

Türkiye'de 1923-55 arası dönem siyasi ve toplumsal alanda bir çok gelişmenin yaşandığı yıllardır. Osmanlı'nın başlattığı toplumsal dönüşüm ve modern devletin kurumsallaşma süreci Cumhuriyet'in ilanından sonra hızlanarak devam etmiştir. Modernleşme sürecinde görsel sanatlar alanına önem verilmiş ve özellikle resim,

²⁵ Kavcar, Cahit, *Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2002 Cilt:35, Sayı:12 s.1

²⁶ Kırıçoğlu, a.g.ee s. 36.

²⁷ Berksoy, Funda, *Heykelde Beden İmgeleri Türkiye'de Toplumsal Dönüşüm ve Sanat*, Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2012, s.12

mimari ile heykelin gelişmesi teşvik edilmiştir. Atatürk, Avrupa'ya öğrenci gönderilmesini desteklemiş, sanatı destekleyen Halkevlerinin kurulmasını sağlamış, Devlet Resim ve Heykel Galerisi'ni açmıştır.

Cumhuriyet'in ilanı ile Atatürk dönemi kültür ve sanat ortamına baktığımızda ilkeli ve evrensel gerçeklerden kopmayan, ulusal bir kültür sanat politikası ile karşılaşırız. Devletin sanatçılara maddi ve manevi olarak destek verdiği, kültür ve sanat alanlarında çalışacak donanımlı kişilerin görevlendirildiği görülmüştür. Atatürk sanat ve eğitime karşı ilgili olmayı devlet politikası haline getirmiş, sanat ve eğitimi temel kültür sorunlarının merkezine koymuştur.1924'ten itibaren Avrupa sanatını kaynağında inceleyebilmek amacıyla yurt dışına birçok sanatçı burslu olarak gönderilmiştir.

Cumhuriyetle birlikte müzeler önemsenmiş ve halkın sanat eğitimi gözetilmiştir. Sanatsal ve kültürel zenginliklerin korunması, gelecek kuşaklara aktarılması, sanat ve kültür eğitiminde yararlanılması yönlerinden etkili kurumlar olarak müzeler açılmıştır. Atatürk de müzecilik çalışmalarını desteklemiş ve döneminde halkın katılımıyla müze açılışlarına giderek özendirici bir davranış göstermiştir.

Cumhuriyet Döneminde ilk defa olarak Güzel Sanatlar Akademisi bünyesinde 1927 yılında "Resim Öğretmenliği Kursu" düzenlenmiştir. Açılan kursa, bu okul öğrencilerinden resim öğretmeni olmak isteyenler katılmışlar ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun verdiği "Resmin Öğretim Yöntemi (Resim Usulü Tedrisi)" derslerini izlemekle yükümlü olmuşlardır. Bu dersleri başarıyla bitiren öğrencilerler öğretmenliği hak etmişlerdir.²⁸

"Baltacıoğlu resim derslerine ağırlık verir, iş derslerinden ayırırdı. Güzel Sanatlar Akademisi öğrencilerinin eğitim-bilim dersleri de alarak öğretmen olmalarını savunur. Tonguç ise, ülke gerçekleri açısından İş Eğitimi'ni daha önemli bulmaktadır. Hatta kuruluş yıllarında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde, İş ve Resim Şubesi adında İş'in başa geçtiği de görülür. Tonguç Resim ve Elini öğretmenlerine "İş İlkelerine Dayalı Öğretim Kursu" düzenlerken, Baltacıoğlu Güzel Sanatlar Akademisinde "Resim ve Pedagoji" dersi verir."²⁹

1910 yılında Avrupa'ya giderek eğitim ve sanat eğitimi konularında incelemeler yapan İsmail Hakkı BALTACIOĞLU 1912 yılında yurda döndükten sonra sanat eğitimi konularında yeni düşünceler ve uygulamaları, verdiği konferanslarla, yazdığı kitap,

²⁸ Özsoy,a.g.ee. s. 78.

²⁹ Etike,Serap, *Cumhuriyet Dönemi Resim Eğitimi* (1923-1950), Güldikeni Yayınları, Şubat,2001,s. 235

makalelerle yaymaya çalışmıştır. Öğrencilere Darulfünunda ve Öğretmen Okulunda verdiği sanat derslerinde doğadan, bellekten çalışmaları gerektiğini vurgulamıştır.³⁰

Bu anlamda Baltacıoğlu, eğitimde geleneksel ezberci yapıya karşı çıkmış ve sezgici anlayışı benimsemiştir. Avrupa’da ortaya çıkan “Yeni Okul” anlayışı içinde, okulun yaşamla ilişkisinin kurulması düşüncesine katılmaktadır.³¹

Resim öğretmeni yetiştirecek ayrı bir bölümün kurulması, 1925 ve 1926 yıllarında yeni Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin davetiyle Türkiye’ye gelen ünlü eğitimcilerden John Dewey, G.Stiekler gibi yabancı ve yerli eğitimcilerin raporları ve çabalarıyla kararlaştırılmış, bu amaçla 1926 yılında kurulan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde 1932 yılında resim bölümü açılmıştır. John Dewey tarafından hazırlanan rapor ile ilköğretim, orta öğretim ve lise Resim-iş programları değiştirilmiştir.³²

John Dewey gelen uzmanlar arasında eğitim düzenlemelerinde en etkin olan isimdir. Dewey’in raporunda üzerinde en çok durulan konular:

- Öğretmen yetiştirmeye ve okullaşmaya ağırlık verilmesi,
- Eğitimin; bilgi, beceri, kültür eğitimi olarak ulusal yarara yönelik olması
- Eğitime ilişkin yayınların çoğaltılması ve yaygınlaştırılmasıdır.³³

Bazı uzmanlar el işine önem verilmesini ister. Böylelikle yeni ulusun gereksinimi olan ekonomik yarar sağlanmış olacaktır. Ancak daha sonraki yıllarda programlarda iş eğitimine resim dersinden daha çok önem verir. Gazi Orta Öğretmen Okulu içinde 1932-1933 yılında “Resim Bölümü” açılır. Batıda gelişen “El İşleri Hareketi” olarak bilinen bir akımın da etkisiyle daha sonra resim bölümünden bağımsız bir de “İşbölümü” kurulur. Daha sonra bu iki bölüm birleşerek Resim-iş Bölümü adını alır.³⁴

Resim öğretmeni açığını kapatmak üzere bu dönemde resim ve iş seminerlerinin düzenlendiği görülmektedir. Seminerlere öğretmen okullarından seçilen yetenekli

³⁰ Özsoy, a.g.ee. s. 76.

³¹ Kurtuluş, Yıldız, *Köy Enstitülerinde Sanat Eğitimi ve Tonguç*, Güldiken Yayınları, Aktaş Basımevi, Ankara, 2001, s.47

³² Özsoy, a.g.ee. s. 78.

³³ Kırıçoğlu, a.g.ee. s.22

³⁴ Kırıçoğlu, a.g.ee. s. 37.

öğrenciler katılmış ve bir kısmı Gazi Eğitim Enstitüsü, Resim-iş Bölümüne gönderilmiştir.

Cumhuriyet döneminin bir başka etkin eğitim kurumu, eğitim ve kültür tarihimizin en önemli kuruluşu kuşkusuz Köy Enstitüleridir. İş eğitimi ilkelerine dayalı, köyün çok yönlü kalkınmasını amaçlayan bu kuruluşlarda sanat çalışmaları büyük önem taşır ve eğitimin bütünlüğü içinde bu bütünlüğün en vazgeçilmez parçasıdır. Fakat bu enstitüler 1947 yılında kapatılmıştır.³⁵

Bugüne kadar lise düzeyinde sanat eğitimi alanındaki en önemli gelişme, 1989-90 öğretim yılında Güzel Sanatlar Liselerinin açılmış olmasıdır. Üniversitelerin sanat ve sanat eğitimi veren bölümlerine kaynak oluşturan bu okullara öğrenciler yetenek sınavı ile alınmaktadır.³⁶

“1973 yılında çıkarılan 1750 sayılı "Üniversiteler Kanunu" ile üniversitelere geniş kapsamlı bir özerklik getirilmiş, "Yükseköğretim kurulu" kurulmuştur. Yükseköğretim kurumları; üniversite, fakülte, enstitü, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları uygulama araştırma merkezleridir. Plastik sanatlar alanında akademik eğitim, üniversitelerde yükseköğretim düzeyinde verilmektedir. Liseden mezun olan ve sanat eğitimine yönelmek isteyen öğrenciler Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) yapılan sınavdan sonra, puanları Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin taban puanlarını tuttuğu takdirde Fakültelerin özel yetenek sınavlarına girebilmektedirler.”³⁷

Yirminci yüzyıl sonları yüksek öğretimde gelişmelerin hızlı bir biçimde gerçekleştiği yıllar olmuştur.1982 yılı 2547 sayılı YÖK yasası ile 3 yıllık Eğitim Enstitüleri Fakültelere dönüştürülerek Resim Bölümlerinin ders içerikleri yeniden gözden geçirilip, 4 yıllık lisans programlarına göre düzenlenmiştir.

1980’li yıllarda tüm yüksek öğretim kurumlarını üniversitelerin çatısı altında toplamış ve üniversiteler de yeni oluşturulan “Yüksek Öğretim Kurumu” na (YÖK) bağlanmıştır.

Bu yeni yapılanma Resim-İş Eğitimi Bölümlerine de yansımıştır. Eğitim süreleri 1978’li yıllarda 4 yıl olarak değiştirilen ve programları yeniden düzenlenen bu kurumlar için 1980 ‘den sonra gerçekleştirilen yeni yapılanmada “Anasanat Dalları “ oluşturulmuştur. Ankara İstanbul gibi büyük illerde yer alan bölümlerde Resim, Grafik, Heykel, Tekstil, Seramik ve İş anasanat dalları açılmıştır. Diğer illerdeki bölümlerde ise

³⁵ Kırıoğlu, a.g.ee. s. 37

³⁶ Ünver, Erdem, *Sanat Eğitimi*, 1.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara, 2002 s. 21

³⁷ Altınkurt, Lale, *Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi*, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, sy. 12, Haziran, 2005, <http://sbe.dumlupinar.edu.tr/12/125-136.pdf>

Resim ve Grafik, bazılarında da Heykel ve Geleneksel Sanatlar ana sanat dalları açılmıştır.³⁸

Fakat resim-iş eğitimi bölümlerinin, aralarında bağlantı olmayan ana sanat dallarına ayrılması mesleki yeterlik açısından olumsuz sonuçlar getirmiştir. Mesleğe başlayan öğrenci, okul programlarını uygulamada zorlanmıştır.

1980'li yılların sonlarına yaklaşıldığında ülkedeki tüm üniversitelerden yüzlerce araştırma görevlisi yurt dışına yüksek lisans ve doktora yapmak üzere gönderilmeye başlanmıştır.1990'lı yıllarda yeni üniversiteler açılmış ve üniversite sayısı 80'lere ulaşmıştır. Bununla birlikte yeni Eğitim Fakülteleri açılmış ve sayıları 5 olan Eğitim Fakülteleri Resim- İş Eğitim Bölümlerinin sayısı 2000 yılına gelindiğinde 20'lerin üzerine çıkmıştır. Bu hızlı artış birçok problemi de beraberinde getirmiştir. Örneğin; bölümlerin nitelikli öğretim elemanı ihtiyacı, atölye, derslik gibi fiziki güçlüklerin yanı sıra araç, gereç donanım sağlamadaki zorluklar ortaya çıkmıştır.³⁹

Eğitim Fakültelerinin işlevleri tartışılmaya başlanmıştır. Yapılanma çalışmaları Yükseköğretim Kurulu'nca başlatılmıştır. Yükseköğretim Kurulu, Milli eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde Eğitim Fakültelerini yeniden yapılandırmıştır. Eğitim Fakültelerini geliştirmek amacıyla aynı proje çerçevesinde program geliştirme çalışmaları yapacak paneller oluşturmuş ve bu panellere rehberlik edecek yerli ve yabancı uzmanlara görev vermiştir.

“1983: 2547 Sayılı YÖK yasasının 5 (1) ve 67. maddesine göre üniversitelerde seçimlik, güzel sanatlarla ilgili derslerin konulması kararlaştırıldı.”⁴⁰

1991'den sonra ülkemizde hazırlanan ilk ve orta öğretim resim dersleri müfredat programlarında resim dışında diğer plastik sanatlar tasarımı alanlarını kapsayan çalışmalara yer verilmiştir. Bu yönüyle "Resim" adı Müfredat Programlarının içeriğine ters düştüğü düşüncesini uyandırmıştır.

Gazi Eğitim Fakültesi'nin YÖK'e Resim-iş bölümlerinin isimlerinin değiştirilmesi için sunduğu yazı tekrar gündeme gelmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunda komisyon tarafından 27 Şubat 1992 tarihinde Resim-iş Dersinin

³⁸ Özsoy, a.g.ee. s. 80.

³⁹ Özsoy, a.g.ee. s. 81.

⁴⁰ Artut, a.g.ee. s. 125.

adının "Güzel Sanatlar" ya da "Sanat Eğitimi" olarak değiştirilmesi konusunda rapor sunulmuş, Talim Terbiye Kurulu talebi haklı bulmuştur. Üniversitelerin görüşü alınarak değişikliğin yapılması kararlaştırılmıştır 2006 yılında yeni öğretim programı önerisi ile birlikte dersin adı “Görsel Sanatlar” olarak değiştirilmiştir.⁴¹

YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında 1994-1997 yılları arasında Eğitim Fakültelerinin yapılanması yeniden düzenlenerek yürütülen Güzel Sanatlar Eğitimi ve İlköğretim Bölümlerinde okutulacak ders öğretim programlarına yönelik kaynak öğretim kitapları hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Aynı yılda Milli Eğitim Bakanlığı’nda da değişiklikler olmuştur. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 10.03.1998 tarihinde lise Resim Öğretimi programlarını yeniden geliştirerek 1998-1999 öğretim yılından itibaren 2487 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.⁴²

Son dönemlerde; 2006 yılında hazırlandığı bilinen “Görsel Sanatlar” dersi programı ile, ilk ve orta öğretimde program değişikliği yapılmıştır. İş eğitimi dersi yerine Teknoloji Tasarım dersleri yer almıştır 2009 yılında Liseler için Resim Dersi öğretim programı yenilemiştir.

1.3 Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştiren Kurumların Tarihçesi

Bireyin yetiştirilmesinde önemli katkılar sağlayan sanat eğitiminde, öğretmenin yetiştirilmesi konusu oldukça önemlidir. İyi bir eğitim için kuşkusuz nitelikli öğretmenlere ihtiyaç vardır. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte tüm alanlarda görülen yenilik hareketleri, eğitim- öğretim alanındaki gelişmelere paralel olarak öğretmen yetiştirmede de ortaya çıkmıştır.

1924 tarihli Orta Tedrisat Muallimler Kanunu Birinci Maddesi’ne göre; “Muallimlik devletin umumu hizmetlerinden talim ve terbiye vazifesini üzerine alan, müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslektir” şeklinde tanımlanmıştır. Bu kanun öğretmenliği meslek olarak kabul etmesi açısından önemlidir.

⁴¹ Özsoy, a.g.ee. s. 80.

⁴² Artut, a.g.ee s. 125.

“Kanunda belirtildiği gibi öğretmenlik görevlerinin yerine getirilmesi ve özlük hakları bakımından diğer memurluklardan ayrılmaktadır. 22 Mart 1926 tarih ve 739 sayılı Maarif Teşkilatına dair Kanununun 12.Maddesi’ne göre de “Maarif hizmetlerinde asıl olan muallimlikdir.” olarak belirtilmiştir. Milli Eğitim teşkilatı içerisinde yer alan diğer görevlere bakarak öğretmenliğin asıl ve önemli olduğu belirtilmiştir.”⁴³

Geçmiş yıllarda ülkemizde orta öğretim alanında uzman olan kişilerin sanat eğitimi derslerini yürüttükleri görülmüştür. Daha sonraki yıllarda bu görevi güzel sanatlar akademisi mezunlarının da aldığı bilinmektedir. Aynı yıllarda güzel sanatlar mezunlarının çocukların sanatsal eğitiminde başarılı olamadıkları gerekçesi ile, öğretmenlerin meslek eğitiminden geçirilmeleri önerilmiştir.

Güzel Sanatlar bölümünde yetişen öğretmenlere eğitimciliğin yanı sıra sanatı tanıtmaya ve yaygınlaştırma misyonu da yüklendiğinden, zaman içinde bir sanatçı öğretmen profili ortaya çıkmıştır.

1.3.1 Köy Enstitüleri ve Sanat Eğitimi

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nde eğitim öncelikli bir konu olmuş, bunun için öğrenim süresi 5 yıl olan Köy Enstitüleri 1940 yılında kurulmuştur. İlkokulu bitiren köy çocukları sınavla alınmış ve karma eğitim yapılmıştır. 1950’den sonra kızlar Kızılçullu ve Beşikdüzü’nde toplanıp karma eğitim kaldırılmıştır.

Köy Enstitülerinin temelinde yatan fikir, köyün başarılı kişilerini ilkokuldan sonra öğretmen yapmak için beş yıllık, özel olarak geliştirilmiş bir eğitime tabi tutmaktır. Köy enstitülerindeki eğitim, akademik ve uygulamalı teknik malzemelerin bir birleşimidir. Akademik derslerin yanı sıra erkek öğrenciler için zirai alanda uygulamalar, marangozluk ve inşaat dersleri gibi dersler verilmekteydi.

İsmail Hakkı Tonguç’un kurucu üye olarak görev aldığı bu okullarda, okulun bulunduğu yörenin çok yönlü kalkınmasına da yardımcı olacak, üretime dönük bir iş eğitimi programı uygulanmıştır.

⁴³ Ada, Sefer, *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Genel Durumu*, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, sayı 2, s.1.

1946 yılına gelindiğinde Köy enstitülerinin okul binalarını genellikle öğrenciler yapmışlardır. Köy Enstitülerinde toplam 620 öğretmen görev yapmaktaydı.⁴⁴

“M.Başaran “Tonguç Yolu1” adlı kitabında Köy Enstitülerinde Heykel, mülaj işleri,iç süslemeciliği de taze bir anlayışla ele alınmıştı. Türk büyüklerinin heykelleri yapılmaya başlanmış, ... Tahta oymalar, duvar resimleri, yaygılar toprağımızdan köklenen yeni güzellikleri yansıtıyordu. Yerli motif ve renklerle süregelen süslemecilik dokumacılıkla birlikte yürütülüyordu demiştir.”⁴⁵

Cumhuriyet Dönemi’nde sanata ve sanat eğitime değer veren İ. Hakkı Baltacıoğlu, H.Ali Yücel, İ. Hakkı Tonguç gibi isimler aydınlanma hareketinin baş kişileri arasında yer almışlardır. Eğitimde kalkınmanın temellerini atarak, çağdaş değerlerin oluşmasında etkin olmuşlardır.

1940-1945 yılları arasında 21 adet köy enstitüsü kurulmuş, 1953 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüştür.

27.01.1954’te çıkarılan 6234 sayılı yasa ile Köy Enstitülerinin kapatılmasıyla başlayan süreç, öğretmen yetiştirmede ilk olumsuz uygulama olarak hatırlanmaktadır. Bundan sonra Köy Enstitüleri İlk Öğretmen Okulu adıyla öğretmen okulları ile birleştirilerek işlevini sürdürmüştür.⁴⁶

Yaratıcı bireyler gibi yaratıcı uluslar vardır. Ulusların yaratıcılığı yetkin bireylerin yaratıcı düşüncelerinde ortaya çıkar. Koşullar oluşur, akıl bir araya gelir, kültür politikasını oluşturanlarla, uygulayanlar arasında birliktelik sağlanır ve yaratıcı yapı ortaya çıkar. O dönemin uyumlu eğitim ve kültür politikalarının etkisiyle Köy Enstitüleri işte böyle bir ortak aklın, amacın ve eylemin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. O kurumlarda uygulanan sanat, kültür ve iş eğitimi bugün de kimi yönleri ile örnek alınacak niteliktedir.⁴⁷

1.3.3 Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü

Cumhuriyet döneminde resim öğretmeni yetiştiren önemli kurumlardan birisi de Gazi Eğitim Enstitüsüdür.

⁴⁴ Akyüz, a.g.ee. s.336

⁴⁵ Kırıçoğlu, a.g.ee. s. 38.

⁴⁶ Karabağ, Celal,*Yönetici ve Öğretmenin Sorumluluğu*,1.Baskı,Kanyılmaz Basımevi, İzmir,2010, s.104

⁴⁷ Kırıçoğlu,Tekin,Olcaç, *Sanat Kültür Yaratıcılık, Görsel Sanatlar ve Kültür Eğitimi-Öğretimi*,1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, s.20

Kurtuluş savaşından sonra yeniden kurulmakta olan bir ülke olarak o dönemde sanat eğitimi üzerine çalışmaların başlatılması dikkate değerdir. Cumhuriyet'in ilanından 2 yıl sonra 1925 ve 1926 yıllarında J.Dewey, G.Stiehler ve Parker gibi yabancı uzman eğitimciler ülkemize davet edilmişlerdir. Bu dönemde Alman sanat eğitimcileri Frey ve G.Stiehler'in gerçekleştirdiği "iş ilkelerine dayalı öğretim kursu" ülkemiz sanat eğitimi tarihinde yer almıştır.⁴⁸

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin davetiyle gelen ünlü eğitimcilerden J.Dewey, G.Stiekler gibi yabancı eğitimcilerin önerileri ve yerli eğitimcilerin raporları ve çabalarıyla Resim öğretmeni yetiştirecek ayrı bir bölümün kurulması kararlaştırılmıştır.

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında (1924'de) ülkenin kalkınması için gerekli olan alanlarda yetiştirilmek üzere Avrupa'ya öğrenciler eğitime gönderilmiştir. Bu dönemde "Muallim Mektebi" mezunlarından olan; Malik Aksel, Hayrullah Örs, İsmail Hakkı Uludağ, Şinasi Barutçu ve Mehmet Ali Atademir Almanya'da eğitim almışlar ve ülkemize döndükten sonra da resim-iş eğitimi konusunda hizmet vermişlerdir. Ankara'da 1926 yılında açılan "Gazi Orta Muallim Mektebi" içinde "Resim-iş Bölümünün" açılması görevi 1932 yılında İsmail Hakkı Tonguç önderliğinde bu eğitimcilere verilmiştir. Böylece ilgili resim-iş bölümü ülkemizde resim-iş öğretmeni" yetiştiren tek kurum olarak çalışmalarına başlamıştır.⁴⁹

"Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde 1932 yılında resim bölümü açılmıştır. İlk öğretmenler olarak Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-iş Bölümüne ilk öğretmenler olarak İsmail Hakkı Tonguç, Malik Aksel, Hayrullah Örs, İsmail Hakkı Uludağ, Şinasi Barutçu ve Mehmet Ali Atademir atanmışlardır."⁵⁰

Bu okulun kurulması ile Türk eğitim sisteminin müzik, resim, el işi, beden eğitimi, pedagojik bilimler öğretmenlerinin yanında, sosyal ve tabii bilimler alanında da öğretmen yetiştirme işini resmi olarak ele aldığını belirtmek gerekir.

⁴⁸ Ayaydın, a.g.ee. s.28

⁴⁹ Ayaydın, a.g.ee. s.31

⁵⁰ Özsoy, a.g.ee. s.78.

1.4 Problem Durumu

1.4.1 Problem

Eğitim sistemimizin temel taşıını ortaya koyan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel kanununun 43.maddesinde öğretmenlik mesleği ve öğretmenin niteliği ile ilgili olarak; “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifade etmekle görevlidirler.” denilmektedir.

Öğretmenlerin iyi yetişmesi söz konusu olduğunda da ilk sırada incelenecek konu, öğretmen yetiştirme programları ve bu programların uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümü olmalıdır. Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi ile sağlanır. Her alanda olduğu gibi sanat öğretmenleri içinde öğretmenin rolü gözden geçirilerek lisans eğitiminde alınması gereken programlar yeniden belirlenir.

Resim-iş öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin nasıl bir öğretmen yetiştirme programına ihtiyaç duydukları önem taşımaktadır. Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türkiye’de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.4.2. Alt problemler

- Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmen yetiştirme programında uygulamalı ders saatleri için ayrılan sürenin yeterliliği nedir?
- Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmen yetiştirme programında uygulamalı ve teorik derslerin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

- Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı öğretmenlik mesleği uygulamalarının öğretmen adaylarına mesleki katkıları nelerdir?

1.4.3. Araştırmanın amacı

Bu araştırma ile Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türkiye’de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmeye genel bakışlarını araştırmak amaçlanmaktadır.

1.4.4. Araştırmanın önemi

Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından birisi de bilimsel düşünme gücüne sahip, yapıcı, yaratıcı ve verimli insanlar yetiştirmektir. Yüksek Öğretimin amaçlarına ulaşabilmesi, eğitimin her aşamasında bütünlükçü anlayışlarla mümkün olacaktır.

Yükseköğretim olgusunun incelenmesi "Resim-iş Öğretmenliği" programlarında amaçlar ve hedeflerin belirlenmesi, ihtiyaçların bir bütün içerisinde ele alınması eğitimin her aşaması için gereklidir. Sonuçlar olumsuz ise bu program öğelerinin birinin aksaklığından kaynaklanmaktadır. Örneğin, Yükseköğretimde bilimsel dayanaktan yoksun olmak, fiziki şartlar, işbirliği eksikliği ülke koşullarının göz önünde bulundurulmaması, ezberci, sorgulamadan dışarıdan alınan programlar, dışarıdan gelen uzmanların alana yakınlığı, öğrencilerin belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmasını güçleştirecektir.

Bu araştırma ile; Resim-iş öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin Resim-iş öğretmeni yetiştirmek için, programda yer alması gereken nitelikler ve etkinlikler için görüşlerinin belirlenmesi ile programa katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Araştırma sonucunda Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi, sorunların tespiti, getirilecek öneriler, mesleki eğitimlerine katkı açısından önemlidir.

1.4.5. Varsayımlar

Bu araştırma ile kaynaklardan ve kişilerden alınan bilgilerin gerçeği yansıttığı, araştırmaya alınan örneklerin evreni doğru temsil ettiği, hazırlanan bilgi formlarının geçerliliği için uzman kanısının yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.4.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma Türkiye'nin yedi bölgesinden seçilen birer üniversite ile (Uludağ Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Yüzüncü yıl Üniversitesi ve Dicle Üniversitesi) öğrenim gören son sınıf öğrencilerinden alınan bilgilerle sınırlıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türkiye’de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmeye ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada; tarama modeli kullanılmıştır. Hazırlanan anket formu öğrencilere uygulanmış, anket uygulaması sonucunda doldurulan formlar değerlendirilmiştir.

2.2. Çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma evreni üniversitelerin Resim-İş Öğretmenliğinde öğrenim gören son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise; Türkiye’nin yedi bölgesinden seçilen yedi üniversitede (Bkz. Ek.2) anket formu uygulanan toplam 150 son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Anket uygulamasına katılan öğrencilerin hangi üniversitede okudukları, öğrenim şekilleri, daha önce mezun oldukları üniversite, meslekle ilgili yayınları takip dağılımları aşağıda yer alan tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1 Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları üniversitelere göre dağılımı

	Üniversiteler	f	%
1	Cumhuriyet Üniversitesi	13	8,7
2	Dicle Üniversitesi	8	5,3
3	Dokuz Eylül Üniversitesi	32	21,3
4	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	24	16,0
5	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	12	8,0
6	Uludağ Üniversitesi	50	33,3
7	Yüzüncü yıl Üniversitesi	11	7,3
	Toplam	150	100,0

Tablo 1’de anket uygulamasına katılan 150 öğrencinin % 8,7’si Cumhuriyet Üniversitesi, % 5,3’ ü Dicle Üniversitesi, %21,3’ü Dokuz Eylül Üniversitesi, %16’sı Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, %8’i Ondokuz Mayıs Üniversitesi, %33,3’ü Uludağ Üniversitesi, %7,3’ü Yüzüncü Yıl Üniversitesi son sınıf öğrencileridir.

Tablo 2 Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim şekline göre dağılımı

	f	%
Birinci Örgün Eğitim	112	74,7
İkinci Örgün Eğitim	38	25,3
Toplam	150	100,0

Tablo 2’ye göre anket uygulamasına katılan öğrencilerin %74,7’si Örgün eğitim, %25,3’ ü İkinci örgün eğitim son sınıf öğrencileridir.

Tablo 3 Çalışmaya katılan öğrencilerin daha önce okudukları üniversite olup olmamasına göre dağılımı

	f	%
Hayır	140	93,3
Evet	10	6,7
Total	150	100,0

Tablo 3’ten çıkan sonuç; anket uygulamasına katılan 150 son sınıf öğrencisinin %93,3’ü daha önce üniversite okumamış, %6,7’si daha önce üniversite okumuştur. Öğrencilerin çoğunluğu daha önce bir üniversiteden mezun olmamışlardır.

Tablo 4 Çalışmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip edip etmeme durumuna göre dağılımı

	f	%
Hayır	41	27,3
Evet	109	72,7
Toplam	150	100,0

Tablo 4'e göre anket uygulamasına katılan 150 öğrencinin %72,7'si öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip ediyor,%27,3'ü takip etmemektedir.

2.3. Veri toplama aracı

Araştırmada Üniversite son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleği hakkındaki görüşleri konusunu değerlendirilmek üzere son sınıf öğrencileri için 6 soruluk anket formu (Bkz. Ek.3) oluşturulmuş ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılacak anket çalışması uygulanmadan önce içerik geçerliliğinin saptanması amacıyla, tez danışmanına ve konusunda uzman eğitimcilerle sunulmuş, genel anlamda soruların açık ve anlaşılır olup olmadığı ve gerekli olan bilgileri sağlama olasılığı göz önünde bulundurularak görüş ve öneriler alınmıştır

Araştırma kapsamına alınan üniversitelerdeki son sınıf öğrencilerinin belirlenen konuyla ilgili görüşlerinin alınması amacı ile Üniversitelerin Rektörlüklerinden araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için gerekli izin belgeleri alınmıştır. (Bkz. Ek.1).

Anket formu öğrencilerin üniversite bilgileri ile başlamaktadır. Bu bölüm Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversite, öğrenim şekline göre dağılımı, öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip edip etmeme durumuna yönelik verilerin dökümünü sağlamıştır. Bir sonraki bölüm genel olarak son sınıf öğrencilerinin programdaki dersler hakkındaki görüşlerine yönelik bakış açısıyla ilgili durumunu yansıtmaktadır.

2.4. Verilerin toplanması

Araştırma kapsamında,7 üniversite bulunan son sınıf öğrencilerine uygulanan anketlerden elde edilen veriler toplanıp, frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir. Hazırlanan tablolar yorumlarla desteklenmiştir. Uygulanan anket formları, 7 üniversite ile gerçekleştirdikten sonra, kayıtlarının dökümü yapılmıştır.

2.5. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması

Araştırma kapsamında, 7 üniversitede bulunan son sınıf öğrencilerine uygulanan anketlerden elde edilen veriler toplanıp, frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir. Hazırlanan tablolar yorumlarla desteklenmiştir. Uygulanan anket formları, üniversiteler ile gerçekleştirdikten sonra, kayıtlarının dökümü yapılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmada, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakış konusunun değerlendirilmesi amacıyla, 6 önermelik anket uygulanmış, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türkçe, Yabancı Dil ve Bilgisayar dersleri haricindeki her ders için ayrı ayrı sorulmuştur. Araştırmanın bu bölümünde, bulgular ve yorumlar birlikte sunulmuştur. Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevaplar doğrultusunda hazırlanmış tablolar ve altında bu tablolarla ilgili açıklayıcı yorumlar yer almaktadır.

3.1. Anket formundan elde edilen bulgular

3.1.1. Öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine ilişkin bulgular

Anket formunun birinci bölümünün son sorusu olan ve Resim-iş Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini tercih etme durumlarının belirlenmesinin amaçlandığı bölümden elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 5 Öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine göre dağılım

Önermeler (n=150)		f	%
a	İdealimdeki meslek olduğu için seçtim	61	47
b	Çevrenin etkisi ile seçtim	20	13,3
c	Yapabileceğim en uygun meslek olduğu için seçtim	49	32,7
d	Sanatçı olmak için seçtim	13	8,7
e	Herhangi bir yüksek öğrenim kurumuna yerleşemediğim için seçtim	7	4,7
f	Diğer	0	0
Toplam		150	100,0

Tablo 5'e göre anket uygulamasına katılan 150 öğrencinin % 47'si idealindeki meslek olduğu için seçtiğini belirterek çoğunluğu oluşturmaktadır. %13,3'ü çevrenin etkisi ile, %32,7'si yapabileceği en uygun meslek olduğu için, %8,7'si sanatçı olmak için,%4,7'si ise herhangi bir yüksek öğrenim kurumuna yerleşemediği için seçmiştir.

3.1.2 Programa ilişkin önermeler ile ilgili bulgular

Anket formunun ikinci bölümü, Resim-iş Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin Türkiye'de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmeye genel bakışlarını belirlemeye yönelik önermelerini içermektedir. 6 önermenin bulunduğu bölümden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 6 Eğitime Giriş, Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Eğitime Giriş				Eğitim Psikolojisi				Öğretim İlke ve Yöntemler			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	103	69	47	31	99	66	51	34	110	73	40	27
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	100	67	50	33	98	65	52	35	104	69	46	31
Uygulanan sınavların başarı durumumu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	78	52	72	48	76	51	74	49	70	47	80	53
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	109	73	41	27	110	73	40	27	115	77	35	23
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	86	57	64	43	95	63	55	37	94	63	56	37
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	95	63	55	37	94	63	56	37	99	66	51	34

Eğitime Giriş dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %69'u dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu %31'i ise etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

Önerme-2'de araştırmaya katılan öğrencilerin %67'sinin "derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum" önermesine evet yanıtını vermesi bu ders için ayrılan süreyi yeterli bulduklarını göstermektedir. Bu ders Çağdaş Sanat dersi ile karşılaştırıldığında sonuçların eşit çıktığı görülmektedir.

Dördüncü sıradaki önermede ise araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü gibi büyük bir çoğunluğu yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu belirtmiştir. Bu dersteki uygulamalarının öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı anlaşılmaktadır.

Altıncı sıradaki önermede araştırmaya katılan öğrencilerin %63'ü görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %37'si başarılı olmadığını belirtmiştir. Öğretim elemanlarının konuların öğretiminde başarılı olduğu görülmektedir.

Eğitime giriş dersinde yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum görüşü %73 "Evet" seçeneğinin işaretlenmesiyle daha etkin bir biçimde görüldüğü sonucuna dikkat çekmektedir.

Eğitim Psikolojisi dersi ğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen ğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %66'sı dersin ğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %34'ü ise etkili olmadığını belirtmiştir. Bu önermede Eğitim Psikolojisi dersi Eğitime Giriş dersi ile karşılaştırıldığında sonuçların birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Önerme-2'de araştırmaya katılan öğrencilerin %65'i derslerin ğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %35'i ise yeterli olmadığını belirtmiştir.

Önerme-3'de araştırmaya katılan öğrencilerin %51'i uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını, %49'u yeterli olduğunu belirtmiştir. Verilere göre sonuçlar birbirine yakın çıkmıştır.

Önerme-4'e verilen ğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü öğrencilerin büyük çoğunluğu yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu, %27'si yararlı olmadığı sonucuna varılmıştır. Genel olarak yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğu görülmektedir.

Önerme-6'da araştırmaya katılan öğrencilerin %63'ü görevli ğretim elemanlarının konuların ğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %37'si başarılı olmadığını belirtmiştir. Eğitim psikolojisi dersinde öğretmenlik mesleği için yapılan uygulamaların yararlı olduğu görüşü dikkat çekmektedir. Bu ders Eğitime Giriş, Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersleri ile karşılaştırıldığında sonuçlar aynı çıkmıştır.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen ğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü dersin ğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %27'si ise etkili olmadığını belirtmiştir

Önerme-2’de araştırmaya katılan öğrencilerin %69’u derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %31’i ise yeterli olmadığını belirtmiştir. 2. önermeye evet yanıtını verenleğin fazla olması bu ders için ayrılan süreyi yeterli bulduklarını göstermektedir.

Önerme-3’de araştırmaya katılan öğrencilerin %47’si uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını, %53’u yeterli olduğunu belirtmiştir. Bu önermedeki verilere göre sonuçlar birbirine yakın çıkmıştır.

Önerme-4’e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %77’si gibi büyük çoğunluğu yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünürken, %23’ü aksi yönde görüş belirtmiştir.

Önerme-5’e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %63’ü bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %37’si kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir. Bu ders Eğitim Psikolojisi dersi ile karşılaştırıldığında sonuçların eşit çıktığı görülmektedir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinde yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından yararlı olduğu görüşü daha etkin görülmekle birlikte, bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşünögesi dikkat çekmektedir.

Tablo 7 Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Okul Deneyimi, Sınıf Yönetimi Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme				Okul Deneyimi				Sınıf Yönetimi			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	95	63	55	37	103	69	47	31	91	61	59	39
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	102	68	48	32	76	51	74	49	80	53	70	47
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	70	47	80	53	96	64	54	36	82	55	68	45
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	106	71	44	29	116	77	34	23	104	69	46	31
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	88	59	62	41	103	69	47	31	90	60	60	40
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	80	53	70	47	85	57	65	43	75	50	75	50

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

“Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum.” şeklindeki 2 numaralı önermede, katılımcı öğrencilerin %68’i bu ders için ayrılan sürenin yeterli olduğunu belirtmiştir. %32’si aksi yönde görüş belirtmiştir.

Önerme-1’e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %71’i gibi büyük bir çoğunluğu yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu, %29’u yararlı olmadığını ifade etmiştir. Genel olarak yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğu görülmektedir.

Önerme-1’e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %63’ü bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %37’si kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir. Bu ders Ölçme ve Değerlendirme dersi ile karşılaştırıldığında sonuçlar aynı çıkmıştır.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersi için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı görüşü dikkat çekmektedir.

Okul Deneyimi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Son sınıf öğrencilerin 2 numaralı önermede %51’nin derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %49’unun ise yeterli olmadığını belirttiği görülmektedir.

Önerme-1’e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %69’u dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %31’i ise etkili olmadığını belirtmiştir. Bu ders için yapılan uygulamaların oldukça etkili olduğu görülmektedir. Okul Deneyimi ve Eğitime Giriş dersi karşılaştırıldığında sonuçlar eşit çıkmıştır.

Sınıf Yönetimi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %61'ı dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %39'ü ise etkili olmadığını belirtmiştir. Genel olarak bu ders için uygulanan öğretme-öğrenme stratejilerinin öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğu görülmektedir.

Önerme-3'de araştırmaya katılan öğrencilerin %55'i uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını, %45'i yeterli olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinin görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %50'sinin ise başarılı olmadığını belirtmesi ile bu önermenin verilerine göre sonuç eşit çıkmıştır.

Tablo 8 Ölçme ve Değerlendirme, Öğretmenlik Uygulaması, Rehberlik Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Ölçme ve Değerlendirme				Öğretmenlik Uygulaması				Rehberlik			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	94	63	56	37	110	73	40	27	107	71	43	29
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	111	74	39	26	94	63	56	37	85	57	65	43
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	87	58	63	42	81	54	69	46	75	50	75	50
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	96	64	54	36	125	83	25	17	114	76	36	24
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	76	51	74	49	116	77	34	23	120	80	30	20
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	80	53	70	47	116	77	34	23	120	80	30	20

Ölçme ve Değerlendirme dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Anket uygulamasına katılan son sınıf öğrencilerinin Önerme-2'ye verilen yanıtları doğrultusunda %74'ünün derslerin öğretimi için ayrılan süreyi yeterli bulduğunu belirtmiştir. %26'sı ise aksi yönde görüş belirtmiştir.

Önerme-3'de araştırmaya katılan öğrencilerin %58'i uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını, %42'si yeterli olduğunu belirtmiştir. Genel

olarak başarıyı belirlemek için yapılan sınav uygulamalarının son sınıf öğrencilerinin yanıtlarına göre yetersiz olduğu görülmektedir..

Önerme-4'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %64'ü yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu, %36'sı yararlı olmadığını ifade etmiştir.

Ölçme ve Değerlendirme dersi öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğu görüşü daha etkin görülmekle birlikte, bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olduğu düşüncesi dikkat çekmektedir.

Öğretmenlik uygulaması dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %27'si ise etkili olmadığını belirtmiştir.

“Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.” önermesini yanıtlayan öğretmen adaylarının %83'nün “Evet” seçeneğini işaretlemesi bu derste yapılan uygulamaları diğer Eğitim Bilimleri derslerine kıyasla daha iyi buldukları anket sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Önerme-5'te; araştırmaya katılan öğrencilerin %77'si gibi büyük çoğunluğu bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını “Evet” seçeneğini işaretleyerek, %23'ü “Hayır” seçeneğini işaretleyerek uygulamada kolaylık sağlanmadığını belirtmişlerdir.

Rehberlik dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %71'i dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %29'u ise etkili olmadığını belirtmiştir. Genel olarak öğretme-öğrenme stratejilerinin bu ders için oldukça etkili olduğu görülmektedir.

Önerme-6'da araştırmaya katılan öğrencilerin %80'i gibi büyük bir çoğunluğu görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu belirtmiş, %20'si ise aksi yönde görüş belirtmiştir.

Rehberlik dersi öğretim programına ilişkin görüşler doğrultusunda görevli öğretim elemanlarının konuların eğitiminde oldukça başarılı olduğu düşüncesi etkili bir şekilde görülmektedir. Bu derste uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yetersiz olduğu düşünüyorum önermesine verilen yanıtlar Rehberlik dersi ile birlikte; Sanat Eleştirisi, Temel Tasarım, Sanat Tarihine Giriş, dersinde de eşit çıkmıştır.

Tablo 9 Temel Tasarım, Desen, Perspektif Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Temel Tasarım				Desen				Perspektif			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	107	71	43	29	110	73	40	27	112	75	38	25
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	85	57	65	43	73	49	77	51	72	48	78	52
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	75	50	75	50	76	51	74	49	70	47	80	53
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	114	76	36	24	115	77	35	23	108	72	42	28
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	120	80	30	20	121	81	29	19	117	78	33	22
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	120	80	30	20	104	69	46	31	112	75	38	25

Temel Tasarım dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-3'de araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını, %50'si yeterli olduğunu belirtmiştir. Bu önermenin verilerine göre sonuçlar eşit çıkmıştır.

Önerme-5'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %80'i bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %20'si kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir. Temel Tasarım dersi ile Rehberlik dersi sonuçları eşit çıkmıştır.

Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğu görüşü araştırmaya katılan öğrenciler tarafından belirtmekle birlikte, bu ders Rehberlik dersi ile karşılaştırıldığında sonuçlar aynı çıkmıştır.

Desen dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-6'da araştırmaya katılan öğrencilerin %69'ü görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %31'i başarılı olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin öğretim elemanlarının bu dersteki uygulamalarını olumlu karşıladığı anket sonuçlarından anlaşılmaktadır.

“Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.” önermesinde, anket uygulamasına katılan son sınıf öğrencilerinin %81'i bu resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünmektedir. Öğrencilerin %19'u ise kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir. Genel olarak yapılan uygulamalar ile resim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığı görüşü etkin bir biçimde görülmekle birlikte, bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yetersiz olduğu düşüncesi dikkat çekmektedir.

Perspektif dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-2'de araştırmaya katılan öğrencilerin %48'i derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %52'si ise yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu verilere göre perspektif dersi için ayrılan sürenin öğrenciler tarafından yetersiz bulunduğu anket sonuçlarından anlaşılmaktadır.

“Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.” önermesine verilen yanıtlara baktığımızda araştırmaya katılan öğrencilerin %72'sinin “Evet” seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Öğrencilerin %28'inin “Hayır” seçeneğini işaretleyerek yapılan uygulamaların yararlı olmadığını ifade etmiştir.

Önerme-5'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %78'i bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %22'si ise aksi görüş belirterek resim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir.

Genel olarak bu dersteki öğretim uygulamalarının öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı etkin bir biçimde görülmektedir.

Tablo 10 Sanat Tarihine Giriş, Batı Sanatı Tarihi, Çocuğun Sanatsal Gelişimi Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Sanat Tarihine Giriş				Batı Sanatı Tarihi				Çocuğun Sanatsal Gelişimi			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	103	69	47	31	103	69	47	31	102	68	48	32
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	114	76	36	24	111	74	39	26	92	61	58	39
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	75	50	75	50	75	50	75	50	78	52	72	48
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	100	67	50	33	102	68	48	32	110	73	40	27
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	112	75	38	25	114	76	36	24	116	77	34	23
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	93	62	57	38	99	66	51	34	77	51	73	49

Sanat Tarihine Giriş dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-2’de araştırmaya katılan öğrencilerin %76’sı derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünürken, %24’ü ise aksi yönde görüş belirtmiştir. Bu ders öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

“Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.” önermesinde ise araştırmaya katılan öğrencilerin %62’si görüşünü “Evet” olarak belirtirken, %38’i “Hayır” seçeneğini işaretleyerek görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde başarılı olmadığını belirtmiştir.

Sanat Tarihine Giriş dersi öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğu görüşüyle birlikte, bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşüncesinde sonuçların eşit çıktığı görülmektedir. Ayrıca bu ders, Eğitime Giriş, Batı Sanatı Tarihi dersi ile karşılaştırıldığında sonuçların eşitliği dikkat çekmektedir.

Batı Sanatı Tarihi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-6’da araştırmaya katılan öğrencilerin %66’sı görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %34’ü başarılı olmadığını belirtmiştir.

“Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmekte kolaylık sağlandığını düşünüyorum.” Önermesinde anket uygulamasına katılan öğrencilerin

%76'sı bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %24'ü kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir.

Genel anlamda öğrencilerin bu ders öğretimini olumlu karşıladığı görülmektedir. Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin etkili olduğu görüşü Sanat Tarihine Giriş dersi ile karşılaştırıldığında sonuçlar aynıdır.

Çocuğun Sanatsal Gelişimi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-4'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu, %27'si aksi görüş belirterek yararlı olmadığını ifade etmiştir.

Önerme-5'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %77'si bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %23'ü kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir. Önermenin bulgularından son sınıf öğrencilerinin bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabildikleri görülmekle birlikte, bu derste uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşüncesi görülmektedir.

Tablo 11 Türk Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Müze Eğitimi ve Uygulamaları Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Türk Sanat Tarihi				Sanat Eleştirisi				Müze Eğitimi ve Uygulamaları			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	108	72	42	28	110	73	40	27	107	71	43	29
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	106	71	44	29	109	73	41	27	111	74	39	26
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	74	49	76	51	75	50	75	50	80	53	70	47
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	101	67	49	33	112	75	38	25	110	73	40	27
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	116	77	34	23	119	79	31	21	116	77	34	23
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	99	66	51	34	102	68	48	32	94	63	56	37

Türk Sanatı Tarihi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-5'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %77'si gibi büyük bir çoğunluğu bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %23'ü ise kolaylık sağlanmadığını düşünmektedir.

“Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.” önermesinde araştırmaya katılan öğrencilerin %66'sı görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %34'ü başarılı olmadığını belirtmiştir. Son sınıf öğrencilerinin görevli öğretim elemanlarını oldukça başarılı buldukları görülmüştür.

Türk Sanatı Tarihi dersi öğretimi ile resim eğitimi ilkelerini uygulamada kolaylık sağlandığı görülmektedir. Bu ders Çocuğun Sanatsal Gelişimi, Ana Sanat Atölye, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Öğretmenlik Uygulaması dersleriyle karşılaştırıldığında sonuçların aynı çıktığı görülmektedir.

Bu derste uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olduğu görüşü dikkat çekicidir.

Sanat Eleştirisi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-2'de araştırmaya katılan öğrencilerin %73'ü derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %27'si ise yeterli olmadığını belirtmiştir. Genel olarak bu ders için ayrılan sürenin yeterli olduğu görülmektedir.

“Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.” Önermesinde anket uygulamasına katılan öğrencilerin %75'i “Evet” seçeneğini işaretlemiştir. %25'i aksi görüş belirtmiştir. Son sınıf öğrencilerinin derste herhangi bir sıkıntı yaşamadıkları anlaşılmaktadır.

Bu ders öğretimi ile resim ilkelerini uygulamada kolaylık sağlandığı görüşü ile birlikte, “uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.” önermesinde sonuçlar eşit çıkmıştır.

Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum görüşü etkin bir biçimde görülmekle birlikte bu ders Desen,

Öğretmenlik Uygulaması, Öğretim İlke ve Yöntemleri ile karşılaştırıldığında sonuçların eşit çıktığı görülmektedir.

Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Anket uygulamasına katılan öğrencilerin %77'si bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını, %23'ü ise aksi görüş belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre bu ders için resim eğitim ilkelerini uygulamada kolaylık sağlandığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bu derste uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşüncesi görülmektedir.

Önerme-6'da araştırmaya katılan öğrencilerin %63'ü görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %37'si başarılı olmadığını belirtmiştir. Genel olarak son sınıf öğrencilerinin öğretim elemanlarını konuların anlatımında oldukça başarılı bulduğu görülmüştür. Bu ders, Eğitime Giriş, Eğitim Psikolojisi dersleri ile kıyaslandığında sonuçların eşit çıktığı dikkat çekmektedir.

Tablo 12 Özel Öğretim Yöntemleri, Ana Sanat Atölye, Seçmeli Sanat Atölye Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Özel Öğretim Yöntemleri				Ana Sanat Atölye				Seçmeli Sanat Atölye			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	112	75	38	26	102	68	48	32	124	83	26	17
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	102	68	48	32	72	48	78	52	83	55	67	45
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	82	55	68	45	77	51	73	49	77	51	73	49
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	99	66	51	34	99	66	51	34	93	62	57	38
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	105	70	45	30	115	77	35	23	117	78	33	22
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	105	70	45	30	109	73	41	27	115	77	35	23

Özel Öğretim Yöntemleri dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

2. önermede araştırmaya katılan öğrencilerin %68'i derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu, %32'sinin ise ders saati için ayrılan süreye olumlu yaklaşmadığı görülmektedir.

“Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerin etkili olduğunu düşünüyorum” önermesini yanıtlayan öğrencilerin %75'i “Evet” seçeneğini işaretleyerek oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. %25'i ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek etkili olmadığını belirtmiştir. Genel olarak bu ders için izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin etkili olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşüncesi anket sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Ana Sanat Atölye dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-3'de araştırmaya katılan öğrencilerin %51'i uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını belirtirken, %49'u ise aksi yönde görüş belirtmiştir. Bu ders Eğitim Psikolojisi dersi ile karşılaştırıldığında sonuçların eşit olduğu görülmektedir.

“Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.” şeklindeki 6 numaralı önermede öğrencilerin %73'ü gibi büyük bir çoğunluğu görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu, %27'si ise başarılı olmadığını belirtmiştir.

Ana Sanat Atölye dersi öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığı görüşü etkin bir biçimde görülmekle birlikte, bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı sonucu dikkat çekmektedir.

Seçmeli Sanat Atölye dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %83'ü gibi büyük bir bölümü dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %17'si ise etkili olmadığını belirtmiştir.

Seçmeli sanat atölye dersi için 3 numaralı önermede uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığına ilişkin öğrenci yanıtlarının %51'i yeterli olmadığını düşünürken, %49'u ise aksi yönde görüş belirtmiştir. Bu ders için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yetersiz olduğu görülmektedir. Bu önermenin sonuçları Ana Sanat Atölye ve Eğitim Psikolojisi dersi ile karşılaştırıldığında eşit çıktığı görülmektedir.

Seçmeli Sanat Atölye dersinde görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğu etkili olmakla birlikte, bu ders Öğretmenlik Uygulaması ile karşılaştırıldığında sonuçların eşit çıktığı görülmektedir.

Tablo 13 Sanat Felsefesi, Çağdaş Sanat Görüş ve Önerilerinin Dağılım Tablosu

Önermeler	Sanat Felsefesi				Çağdaş Sanat			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.	97	65	53	35	107	71	43	29
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.	106	71	44	29	100	67	50	33
Uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum.	82	55	68	45	81	54	69	46
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.	92	61	58	39	95	63	55	37
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum.	101	67	49	33	104	69	46	31
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum.	88	59	62	41	90	60	60	40

Sanat Felsefesi dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterliğine ilişkin 2 numaralı önermede, anket uygulamasına katılan öğrencilerin %71'i sürenin yeterli olduğunu düşünürken , %29'u aksi yönde görüş belirtmiştir. Genel olarak bu ders için ayrılan sürenin yeterli olduğu anlaşılmaktadır

Öğrencilerin önerme-3'te %55'inin uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığını belirttikleri, %39'luk kısmın ise yeterli bulduğu anket sonuçlarından görülebilmektedir.

Sanat Felsefesi dersi için uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yeterli olmadığı düşüncesi görülmekle birlikte bu ders Özel Öğretim Yöntemleri dersi ile karşılaştırıldığında sonuçlar aynı çıkmıştır.

Çağdaş Sanat dersi öğretim programına ilişkin görüşlerin dağılımı

Önerme-1'e verilen öğrenci yanıtları doğrultusunda; araştırmaya katılan öğrencilerin %71'i dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, %29'u ise etkili olmadığını belirtmiştir. Bu veriler doğrultusunda öğretme-öğrenme stratejilerinin etkili olduğu anket sonuçlarından anlaşılmaktadır.

“Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.” görüşü Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin sonuçları ile aynıdır.

Çağdaş Sanat dersinin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğu görüşü etkin bir şekilde görülmekle birlikte, bu derste uygulanan sınavların başarı durumunu belirlemede yetersiz olduğu düşüncesi dikkat çekmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ ve ÖNERİLER

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı araştırma sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek aşağıdaki sonuç ve önerilere ulaşılmıştır.

4.1. Sonuç

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmen yetiştirmeye genel bakış konusunda hazırlanan araştırma kapsamında 4 soru ve 6 önermeyi içeren anket üniversite son sınıf öğrencilerine her ders için uygulanmış, anket verileri değerlendirilerek aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan üniversite son sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencinin üniversiteye girerken öğretmen olacağını bilmesi, gelişmelerden haberdar olmak için ilgili yayınları takip etmesi nitelikli öğretmen yetiştirmede en önemli faktörlerden biri olup anket verilerine göre öğretmen adaylarının bu farkındalığa ulaşmış olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan son sınıf öğrencilerin neredeyse tamamı, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak idealindeki meslek olduğu için seçtiğini, çoğunluğu ise yapabileceği en uygun meslek olduğu için seçtiğini belirtmiştir. Öğretmenlik mesleğini tercih etme konusunda hem fikir olmaları, ileriye doğru atılacak adımlarda bir gelişme olacağının olumlu bir göstergesidir.

Ankete katılan son sınıf öğrencilerinin dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu, Türk Sanatı Tarihi, Sanat Eleştirisi, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Öğretmenlik Uygulaması, Rehberlik, Temel Tasarım,

Desen, Perspektif, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Çağdaş Sanat, Seçmeli Sanat Atölye, Özel Öğretim Yöntemleri derslerinde %70'in üzerinde olumlu karşılanmış olduğundan programın etkin yürütülebilmesi için gerekli ortamın sağlandığı anlaşılmaktadır.

Anket uygulamasının analizleri derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterliliği açısından yorumlanacak olursa, son sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğunun program dersleri için “evet” yanıtını daha fazla verdiklerinden dolayı ders süreleri açısından program verimliliğinin yeterli olduğu söylenebilir. Ancak alan ile ilgili yeterliliğin kazanıldığı uygulamalı derslerden; desen, ana sanat atölye ve perspektif derslerine ayrılan sürenin öğrenciler tarafından %50'nin altına düştüğü için yetersiz olduğu görüşü ortaya çıkmıştır. Son sınıf öğrencilerinin Ana sanat atölye dersinin süresine ilişkin görüşlerinde ders saati süresinin biraz daha fazla olmasını istedikleri görülmüştür.

Anket uygulamasının analizleri neticesinde, son sınıf öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu, uygulanan sınavların başarı durumlarını belirlemede yetersiz kaldığı düşüncesindedirler.

Ankete katılan son sınıf öğrencilerinin tamamına yakını yapılan okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamalarının öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Sanat eğitimcisi olarak yetişen bireylerin, topluluk önünde konuşma, dil becerilerinin gelişimi, vücut hareketlerinin kullanımı, sınıf ortamında olası problemlerle başa çıkabilme gibi kazanımların edinildiği okul deneyimi dersinin programdaki önemi daha da iyi anlaşılmaktadır.

Ankete katılan son sınıf öğrencilerinin tamamına yakını bütün derslerdeki resim eğitim ilkelerini uygulayabildiklerini ifade etmişlerdir. Programın etkin yürütülebilmesi için gerekli eğitim-öğretimin sağlandığı anlaşılmaktadır.

Anket sonuçları incelendiğinde son sınıf öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu, görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu belirtmişlerdir.

4.2. Öneriler

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmen yetiştirmeye genel bakış görüşlerinin değerlendirildiği araştırma sonucuna dayanarak, resim-iş programında sıkıntı yaşanan yerlerin ortaya konması, programın olumsuz yönlerinin giderilmesi için çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır:

- Elde edilen sonuçlara göre bölümün özelliğinden dolayı uygulamalı ders saati süreleri artırılarak yeterli düzenlemelere gidilebilir.
- Bilgi ve teknolojinin hızla geliştiği bir dünyada öğretmen yetiştirebilmek için Eğitim Fakülteleri'nde ve öğretmen yetiştirme programında yapılan değişiklikler önemlidir. Ancak Öğretmenlik uygulamaları için ayrılan zaman yeterli olmakla birlikte öğretmen adayları çeşitli nedenlerle uygulamada kendilerini geliştirecek yeterli fırsatlar bulamamaktadır. Bir diğer sorun da uygulamalara giden öğrenciler okullara çok sayıda gönderilebilmektedirler. "Okul Deneyimi" dersi sınıfların kalabalık olması gibi olumsuz ülke şartları göz önüne alınarak ders süresi saati arttırılmalıdır.
- Öğrenciler sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları kendilerini geliştirmek ve değişen dünyada değişmeden kalmamak için takip etmek durumundadırlar. Üniversiteler ve Fakülteler bu yayınları kütüphanelerinde bulundurmalıdırlar. Bazı üniversitelerde olmasına rağmen bölümlerin kendi bünyelerinde kaynaklara ulaşabilecekleri bir bölüm kütüphanesi olması öğrencilerin görsel dökümanlara ve yayınlara ulaşmasında kolaylık sağlayacaktır.
- Öğretmen adaylarının Alan Dersleri ve Eğitim Bilimleri dersleri değerlendirme kriterlerine ilişkin beklentileri tespit edilmeli ve eğitim aldıkları kurumların değerlendirme kriterleri konusunda bilinçlendirilmelidir.

- Yedi üniversitedeki son sınıf öğrencileriyle yapılan bu çalışma, Türkiye'deki diğer Eğitim Fakülteleri Resim-iş Öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrenciler, mezunlar ve öğretim elemanlarının görüşlerini de alarak genişletilebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Sefer. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Genel Durumu, *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, sayı 2 s.1
- Akbulut, Durmuş. (2011). *Çocuklara Ressamlar Osman Hamdi*. İstanbul:Etik Yayınları.
- Akyüz, Yahya. (1993). *Türk Eğitim Tarihi*. (4.Baskı). İstanbul: Kültür Koleji Yayınları.
- Altinkurt,Lale.(Haziran,2005). *Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi*. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, sy. 12, Web:<http://sbe.dumlupinar.edu.tr/12/125-136.pdf>adresinden 4 Temmuz 2011’de alınmıştır.
- Artut, Kazım. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*.(6.Baskı).Ankara:Anı Yayıncılık.
- Artut, Kazım. (2002). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*(2.Baskı).Ankara:Anı Yayıncılık.
- Ataman,Ayşegül.vd.(1997).*Eğitim Bilimine Giriş*.(1.Baskı).ed.Leyla Küçükahmet.GaziKi tabevi Yayınları
- Berksoy, Funda.(2012).*Heykelde Beden İmgeleri Türkiye’de Toplumsal Dönüşüm ve Sanat. (1923-2007)*.Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları.
- Bilgiç, Emin. (1977). *Sanat*. (6. Sayı). İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.s.6
- Demirel, Özcan.(2004). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*. (7.Baskı) . Ankara: Pegema yayıncılık.
- Erden, Münire. (2006).*Gelişim ve Öğrenme*.(13. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Erden, Osman. (2012). Türk Resim Sanatı Hakkında Bilmeniz Gereken Her Şey. *Tempo Dergisi*. İlk Basım.
- Etike,Serap.(2001).*Cumhuriyet Dönemi Resim Eğitimi*(1923-1950).Güldiken Yayınları.
- Etike, S. & Kurtuluş,Y.(2002). *Türkiye Cumhuriyeti’nin Temeli Kültürdür*. (2. Cilt). Bölüm 5. Ankara: Sanat Eğitim Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Karabağ,Celal.(2010).*Yönetici ve Öğretmenin Sorumluluğu*.(1.Basım).İzmir:Kanyılmaz Matbaacılık.
- Kavcar,Cahit.(2002).Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* Cilt:35,Sayı:12
- Kırıçoğlu,Tekin,Olçay. (2005) *Sanatta Eğitim Görmek Öğrenmek Yaratmak*. (3.Baskı). Ankara: Pegema Yayıncılık.

- Kırışoğlu,Tekin,Olçay. (2009). *Sanat Kùltùr Yaratıcılık Gùrsel Sanatlar ve Kùltùr Eğitimi-Ùđretimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Kurtuluş, Yıldız. (2001). *Kùy Enstitùlerinde Sanat Eğitimi ve Tonguç*. Ankara: Gùldikenî Yayınları.
- Ùzsoy, Vedat. (2007). *Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Dùřùnsel Temelleri*(2. Baskı).Ankara: Gùndùz Eğitim ve Yayıncılık.
- Read, Herbert. (1974). *Sanatın Anlamı*.(2. Baskı). İstanbul: T.İş Bankası Yayınları.
- Striker, Susan.(2005). *Çocuklarda Sanat Eğitimi*. (Çev. A. Akın). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tansuğ, Sezer.(2008).*Çağdaş Tùrk Sanatı*.(8. Baskı). İstanbul:Remzi Kitabevi
- Ùnver, Erdem.(2012). *Sanat Eğitimi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Yeşilyaprak, Binnur. (2006). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*.(14. Baskı). Ankara:Nobel Yayınları.
- Yùcel, Derya. (2012). *Yeni Medya Sanatı ve Yeni Mùze*. İstanbul: TC Kùltùr Ùniversitesi Yayınları.

EKLER

EK.1:İzin Belgesi

EK.2:Anketlerin Uygulandığı Üniuersitelerin Listesi

EK.3:Anket Formu

EK .1 İzin Belgesi

Tarih:27/12/2010

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

“Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tez çalışmam kapsamında kullanılmak üzere hazırlanan anket çalışmasını Üniversitelerde eğitim gören son sınıf öğrencilerine uygulamak istiyorum.

Bilgilerinizi ve gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sena HALMAN
Yüksek Lisans Öğrencisi

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Resim Eğitimi Anabilim Dalı
152 Evler Kampüsü, Bursa

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : B.30.2.MAE.0.12.00.00/ 152

20/01/2011

Konu : Anket İzni

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)
BURDUR

İlgi: 17.01.2011 tarih ve B.30.2.MAE.0.72.00.00/032-267 sayılı yazınız.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Sena HALHAL'ın, "Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri" konulu tez çalışmalarını, öğretimi aksatmadan kendisi tarafından uygulamanın yapılması koşuluyla Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine uygulanması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Prof. Dr. Yasemin AKMAN KARABEYOĞLU
Dekan

T.C.
Cumhuriyet Üniversitesi
REKTÖRLÜK

SAYI : B.30.2.CUM.0.70.00.00/2043/SS71
KONU:

09/11/2010

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
BURSA

İlgili Öğrenci İşleri Daire Başkanlığınızın 04.11.2010 tarih ve 25438 sayılı yazısı.

İlgili yazıya konu olan anket Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı son sınıf öğrencilerine uygulanarak yazımız ilişiginde sunulmuştur.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Meftuni YEKELER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Anket Formu (5 adet)

Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü
E-posta : ryaziist@cumhuriyet.edu.tr

Tel : 0 (346) 219 10 10 / 4 Hat
Faks: 0 (346) 219 11 10- 03

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

SAYI : B.30.2.YYÜ.0.00.00.00/500- 12/14
KONU :

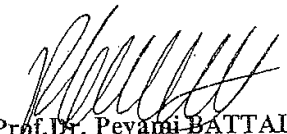
20...12/2010

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 04.11.2010 tarih ve B.30.2.ULU.0.72.02.01-350/25438 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınız ile, Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sema HALMAN'ın "Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri" konulu tez çalışmasına veri toplamak üzere Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine anket uygulaması talebi uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize saygılarımla sunarım.

Prof. Dr. Peyami BATTAL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

EFQM

Committed to excellence

Sayı : B.30.2.DİC.0.12.00.00/007
Konu : Anket Uygulaması

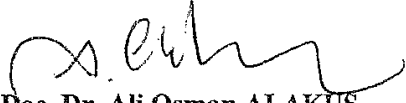
04 / 01 / 2011

Z. G. EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi:16.12.2010 tarih ve Yazı İşleri İşleri Şefliği 211-2996 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve ekleri tetkik edilmiş olup, Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sena HALMAN'ın "*Eğitimi Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri*" konulu tez çalışmasına ilişkin anket bölümümüz Son Sınıf Öğrencileri tarafından doldurularak ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ
Bölüm Başkanı

Eki: 4 Adet Anket Formu

T.C. DİCLE ÜNİVERSİTESİ ZIYA GÖKALP EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI	
BİRİMİ	04 Ocak 2011
SAYI	29
KAYIT TARİHİ	04.01.2011

Dekanlığa arz olunur
H/Bey/ 907

bei sefs:
04.01.2011
AA

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Sayı : B.30.2.DEÜ.0.12.73.00/
Konu:

20.12.2010*006890

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi:04.11.2010 tarih ve 25438 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Sena Halman'ın uygulamak istediği anketi kendisinin gelip uygulaması koşulu ile uygun bulunmuştur.
Bilgilerini arz ederim.

Prof.Dr.Mustafa TOPRAK
Dekan

*Son sınıf
öğrencisi Sena Halman
dünür halman*

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı B.30.2.ODM.0.70.00.00/304.03-[117]-01344
Konu :

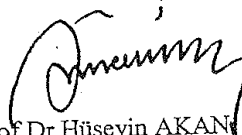
16/02/2011.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İLGİ:07.01.2011 tarih ve B.30.2.ULU.0.72.02.01-350/492 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Sena HALHAN'ın "Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri" konulu tez çalışmasına ilişkin anketi Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.Hüseyin AKAN
Rektör

EK.2 : Anketlerin Uygulandığı Üniversitelerin Listesi

Cumhuriyet Üniversitesi

Dicle Üniversitesi

Dokuz Eylül Üniversitesi

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Uludağ Üniversitesi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

EK. 3: Anket Formu**Değerli Öğrenciler;**

Bu anket formu Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakışı araştırmak için hazırlanmıştır. Vereceğiniz cevapların içten ve objektif olması, anketin güvenilirliği açısından önemlidir. Anketin cevaplandırılmasında göstereceğiniz duyarlılık için şimdiden teşekkür ederim.

Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Güzel Sanatlar A.B.D Resim-İş Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi
Sena HALMAN

OKUL BİLGİLERİ

Eğitim gördüğü üniversite adı :

Eğitim gördüğü üniversitenin bulunduğu il :

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ**1. Öğrenim Şekli** :

I. öğretim II. Öğret

2. Daha önce mezun olduğunuz üniversite var mıydı?

Evet Hayır

3. Öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları takip ederim

Evet Hayır

4. Öğretmenlik mesleğini tercih etmenizden nedenleri

- İdealimdeki meslek olduğu için seçtim
- Çevrenin etkisiyle seçtim
- Yapabileceğim en uygun meslek olduğu için seçtim
- Sanatçı olmak için seçtim
- Herhangi bir yüksek öğretim kurumuna yerleşemediğim için seçtim
- Diğer...

Lütfen bir sonraki sayfaya geçiniz

Size uygun seçeneği her ders için 'x' işareti kullanarak belirtiniz	Eğitim Bilimine Giriş		Eğitim Psikolojisi		Öğretim İlke ve Yöntemleri		Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım		Okul Deneyimi		Sınıf Yönetimi	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum												
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum												
Uygulanan sınavların başarı durumumu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum												
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum												
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum												
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum												

Size uygun seçeneği her ders için 'x' işareti kullanarak belirtiniz	Ölçme ve Değerlendirme		Öğretmenlik Uygulaması		Rehberlik		Temel Tasarım		Desen		Perspektif	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum												
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum												
Uygulanan sınavların başarı durumumu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum												
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum												
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum												
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum												

Lütfen bir sonraki sayfaya geçiniz

Size uygun seçeneği her ders için 'x' işareti kullanarak belirtiniz	Sanat Tarihine Giriş		Batı Sanatı Tarihi		Çocuğun Sanatsal Gelişimi		Türk Sanatı Tarihi		Sanat Eleştirisi		Müze Eğitimi ve Uygulamaları	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Dersin öğretiminde izlenen öğretme-öğrenme stratejilerinin oldukça etkili olduğunu düşünüyorum												
Derslerin öğretimi için ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum												
Uygulanan sınavların başarı durumumu belirlemede yeterli olmadığını düşünüyorum												
Yapılan uygulamaların öğretmenlik mesleği açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum												
Bu ders öğretimi ile resim eğitim ilkelerini uygulayabilmede kolaylık sağlandığını düşünüyorum												
Görevli öğretim elemanlarının konuların öğretiminde oldukça başarılı olduğunu düşünüyorum												

Lütfen bir sonraki sayfaya geçiniz

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı	:	SİVAS / 19.05.1985		
Öğr. Gördüğü Kurumlar	:	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurumun Adı
Lise	:	1999	2003	İzmir Kız Lisesi
Lisans	:	2003	2007	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi A.B.D.
Yüksek Lisans	:	2008	2013	Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı
Medeni Durum	:	Evli		
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi:	İngilizce / İyi			
Katıldığı Sergiler.....:	İzmir Kemeraltı Fotograf Sergisi 2007 Kişisel Yağlıboya Resim Sergisi İzmir İller Bankası Fuaye Salonu 2008 Kişisel Yağlıboya Resim Sergisi İzmir İller Bankası Fuaye Salonu 2011			
Çalıştığı Kurumlar	:	Başlama ve Ayrılma Tarihi	Çalışılan Kurumun Adı	
		29.08.2009 – Halen	MEB Resim-iş Öğretmenliği	

